

Kinwaati ki be tɛ tɛɛ li Behiburu-u Fiee fi nuun le Kinwaati ki Hiburu-u kini

Tɛ gbɛngi yɛ tɛ kii wi wu tɛ tɛɛ kinwaati kini kɛ, se nuun le tɛɛben kii baa le be tɛ tɛɛ li beniin be Krai be nuun Behiburu. Behiburu nuun bukoon bu Bejuu le bumu. Be tɛ tɛɛ le be fɛ le Bejuu be tɛ gɛɛ shɛn li Krai ba be ni be lemi nɛɛ li yi-i, mɔɔ nuun si benɛ tɛ beɛ li bee le dzɛ-e le dzɛ-e le. Tɛ nuun tɛ le fɛ be kɛɛ le leh wu fweɛ wu Jiso be be wu, wu kemi bunɛ wu yeki wu fichi. Be tɛ tɛɛ tɛ le be tifi be le be kɛɛ le fiee fi Nyɔ kaache beniin lu nuun tɛ naa ka li yee li kɛ. Be doonche baa le bieɛ bi Krai wu Nwane Nyɔ be be bi yeki bi bentomfon be Nyɔ-ɔ be nkosi, kife bi bee tɛ nuun nɛɛ nuun binjiinjii, se Krai beɛ kitun nuun be bieɛ bi nuun cheɛ.

Bikoo bi bieɛ bi le Kinwaati kini-i

- 1:1-3 Krai gbɛngi nuun mbose yi Nyɔ kibɛɛ
- 1:4-2:18 Krai yeki benchindaa be Nyɔ-ɔ
- 3:1-4:13 Krai yeki Mɔɔse bee Joshwa
- 4:14-7:28 Krai nuun te muntofi wu yeki bete muntofi bechu
- 8:1-9:28 Leh wu Krai tɛ be be wu yeki wu fichi
- 10:1-39 Fintofi fi Krai tɛ fɛ yeki muntofi munchu
- 11:1-12:29 Kii nɛgewu shɛn li Nyɔ-ɔ
- 13:1-25 Ntifi yi le kimɛrise

Nyɔ yɔ yɛ li bee li nuun le kimfime ki Nwani-i

¹ Tε mεεη lindεeri, Nyο yeti li bεte taa bεseη li bimfimu bi bentomfōη bee li, li kinga ηge bε le dzé chichi chichi.

² Se nuuη le, li jo yi le kimerise yini-i, yi yο ye li bee li nuuη le kimfime ki Nwani-i. E Nwani wuni wu yi tsaa ye le gii nuuη kinjila li biee bichu-u. E nεε wu wu Nyο tε tōη nshε bε biee bichu keti li tsāη yee li.

³ Kin'wofu ki Nyο-ο bendi kεε li yi yee li, se gbεηgi nuuη mbose yi Nyο kibεε. E wu wu feti kiboo bε nshε se nuuη lu. Se feti biee bini nuuη nεε bε jε ye yi kemi bunga. Tε maan kimaan ki bibifi bise-εη. Le maan le, se yeε liboo shee le kibεnε ki kigōηε ki Nyο yi Bunōηa-a.

Nwane Nyο ko wu yaa benchindaa bε Nyο-ο

⁴ Fi se tuu fi nuuη le, Nyο tε fε Nwani ko ηge yaa benchindaa bε Nyο-ο, nεε si bukoon bu Nyο tε nye wu ko tε ηge bu yaa bu bee.

⁵ Tε kii le wu koο ηge kife nchindaa wu Nyο wumu nuuη ye lu wu Nyο tε saa yi teenη wu le,

“Nwani ke,

Kε le bεη yani mi nteeο le ε mi baa wa, ke.”

Wumu nuuη ye lu wu tε saa wu tee kii wuu le,

“Ngii ni nuuη tee.

Ni nuuη Nwanεη ni.”

⁶ Tε gii nuuη mfi wu Nyο tε nuuη le yi tōη Nwani wu ηkosi wuni li nshε yini, yi tε tee le,

“Benchindaa bε Nyο-ο bεchu kemi le be ni be gu-
undi wu.”

⁷ Fiee fi Nyο tε tee kii benchindaa bee nuuη fini le,

“Yi ti feti be be nuuη si mfiee,

yi feti tε be be nuuη beniinη bee bε nime-ε

be nuuη si nimi chi wi-i.”

⁸ Le tuu to li Nwani-i, tee le,
 “Hooo Nyɔ, ɔ gii naa ɔ shee li kabara wa-a ɔ ni ɔ seki
 mfi kwi ma nsiɲ.

Ntɛ wu tsaɲ gii naa ni nuuɲ kimbaɲ ki bumfɔɲ
 bwo-o.

⁹ ɔ kɔɲgisɔɔ nuuɲ fiee fi tsaɲ, ɔ baanini fiee fi bifi.
 Nɛɛ lɛ, mi wu Nyɔ yi nuuɲ Nyɔ ya
 mi n'yɛkɔɔ wɛ, ɔ yaa kintutu ko,
 mi se mfwaɔ wɛ bɛ mbee yi bumfɔɲ bu kinɛɛtinɛ-ɛ.”

¹⁰ Yi se tuu yi ka yi tee li Nwani-i le,
 “Taa, ɛ wɛ wu tɛ tɔɲ nshɛ fɛmbɛɛchɛ-ɛ,
 se biee bichu bi nuuɲ liboo nuuɲ mferu wu tsɲ
 ya.

¹¹ Biee bini gii bi ma, ɛ wɛ kwaa ɔ gii ɔ ba lu.
 Bi gii bi don si ndu.

¹² ɔ gii ɔ baɲ bi si kinɲkɔɲ.
 ɔ gii ɔ fiiki bi si ndu yi don.
 Se nuuɲ le, ɔ gii ɔ ba ɔ ni ɔ nuuɲ nɛɛ si ɔ nuuɲ lɛ.
 Biya bio nuuɲ tɛ naa ma kɛ.”

¹³ ɛ nchindaa wu Nyɔ wu la wu Nyɔ tɛ saa yi tee li
 wuu le,

“Shee lɛ kibɛnɛ kɛɲ ki kigɔɲɛ-ɛ,
 nsiɲ gɛɛɲ bo mfi wu mi ɲgiiki
 bɛniɲ bo bɛ mbani-i wɛ limfwe
 si kilaanda ki bikaa bio-o,
 ɔ tɔmi bikaa bio li bee ni?”

¹⁴ Mɔɔ bɛchindaa bɛ Nyɔ-ɔ bani nuuɲ nɛɛ si fiana yi
 nindi li Nyɔ-ɔ, bɛ yi tundi be be denɲi be fii bɛniɲ
 bɛ gii be kɛmɛ kinsofu nɛɛ ni?

2

*Kiɲ tɛ ni nyaami kinsofu ki Jiso tɛ denɲi tiifi kii ki
 kɛɛ kɛ*

¹ Bədəeni, tē kēmi le tē gēē bufii busen bujon li fiee fi tē tē woo li, le kiin tē ni dza tē ni tē mbwenji kē.

² Tē beechi le, ε benton bē benchindaa bē Nyɔ-ɔ tē tiiti nkosi tē nuun fiee fi tēemi nge, ε wi bonde nchi wumu kē wu faan mferu si nchi wulu tiiti, mwe kēme kinsomfu kilu si wēki,

³ se ε la fi giu fi fē se tē tē ngen nge kē ε tē nyaami kinsofu ki nɔɔa kini? Kinsofu kini nuun ε Taa Jiso wu tē saa fenjisi kii ki, beniin bē tē woo si fenjisi tē teendi chēen wulu si bē tē fenjisi li bee li.

⁴ Nyɔ kibēē tē tɔɔn bē bīee bi doonchi bu bunga bwee bē benjikiki mɔɔ bintewa bi bīee le mɔɔ mfin yi tē feti. Se gache tē nyá yi Fiana yi Waan si tē kɔngisi le tɔɔn lu.

Jiso nuun wi wu tɔ dze yi kinsofu li bee li

⁵ Nyɔ tē mēen ki gēē kē kwēen wu fwen wu giu wu bē wu tē tiiti kii wu wuni le ε benchindaa bee bē giu be ni be sēki kē.

⁶ Bē tseē baa le kintsii kimu le Kinwaati ki Nyɔ-ɔ kii nsa wuni le,

“Wiwon nuun mɔɔ fi la fi ɔ beechi kii wu?

Nwane wiwon nuun fi la fi ɔ kēmi ngeen ye?

⁷ Li mfi fintē-ēn ɔ tē shiiki wiwon nuun fē kintsii ki nuun lekwiin le benchindaa bo.

ɔ se tē bē ɔ koke wu, se tuu kēme bunɔɔa bē ngun.

⁸ ɔ gēē bīee bichu le wiwo-on lekwiin, sēki.”

Si Nyɔ tē gēē bīee bichu le wiwo-on lekwiin, fiee fimu se mēen ye lu fi fuki numu le wuu lekwiin nsin kē. Mɔɔ nēē si fi nuun le tē se ngingi ye le bīee bichu bīē le wiwo-on lekwiin kē.

⁹ Tē ngingi le Nyɔ tē fē Jiso nuun le benchindaa bee li lekwiin li mfi fintē-ēn. Se nuun le, Nyɔ se yēeki

wu kɛmi bunɔŋa bɛ ŋgunu. Kifɛ tɛ ŋɛŋ ŋgɛ kwi, le kwi kwe yi wi kwikwi kii shɛŋ yi Nyɔ yee yi dzeen li bɛniin li.

¹⁰ Ɛ Nyɔ yi tɛ fɛ biee bichu, biee bichu se nuun biee. Si tɛ wɛki le gii naa dzɔɔ bɛniin ŋge be nuun bɔɔŋ bee be se ɛ li bunɔŋa bwee li, fi se fiɛɛ tsaan le fɛ Jiso ŋɛŋ ŋgɛ le ni nuun wu wu kɔchɛ wu gɛɛŋ wu mɛɛshi wi wu tɔ dze yi kinsofu li bee.

¹¹ Wu wu Jiso wu feti bɛniin se wuuti ɛ Nyɔ lii, wu bee bɛniin bɛ feti be wuuti baa, kɛmi Tee wube mumkpan. Fiɛɛ fiee fi kɛmi yɛ buya le ni nteenyi be le bɛŋwaani kɛ.

¹² Tɛ tee li Nyɔ-ɔ mfi wumu le,

“Ŋgii ni ntsakisi bukoon bwo li we ɛ bɛŋwaanɛŋ lɛnti.

Ŋgii ni n'yuuti mpiɛti wɛ ɛ kintaashe kibee lɛnti.”

¹³ Se tuu tee le,

“Ŋgii ŋgɛɛ bufii bwen li Nyɔ-ɔ.”

Tuu ka tee le,

“Wuun mi fɛni bɛ bɔɔŋ bɛ Nyɔ nyɛ li mi-i.”

¹⁴ Si bɔɔŋ bɛ tiiti bani kɛmi baa nyan yi bwin bɛ ŋgɔŋ ɛ, wu wu Jiso se tɛ dzɔ tɛ nyan yi wiwon, le ke se kwi se shaanshe kinjundi ki kɛmi bunɔŋa bu kwe-e.

¹⁵ Tɛ fɛ ɛ se buu bɛniin bɛ tɛ tsiin li bumfa-a li ntɛ wube kwikwi kifɛ be tɛ chɛndi kwe.

¹⁶ Fi gbɛŋgi fiɛɛ fi nuun gbanaa le kɛmi yɛ ŋgeen li bɛnchindaa bɛ Nyɔ-ɔ kɛ. Tɛ gii kɛmi nuun li kini ki Abraha-an.

¹⁷ Fiɛɛ fiee fi tɛ fɛ Jiso se to si bɛŋwaani li fiee fichu, le se ni nuun tɛ kikoo wu bɛte muntofi bɛ bee ni keeti nshiin li bee, ɛ wu gɛɛ tɛ shɛŋ li nimɛ chi Nyɔ-ɔ le maan kimaan Nyɔ feeki bibifi bi bee.

¹⁸ Si të ɲeɲ ɲɛ, bɛmɔnɕe bɛ lɛ wuu lɛ, se tuu kii si nuuɲ ni fi-i bɛniin bɛ mɔnɕe bɛɛ tɛ lɛ bee.

3

Jiso ko wu yaa Mɔɔsɛ

¹ Nɛɛ lɛ, bɛɲwaanɛɲ bɛ waan, bɛ bɛ teen bɛ tɛ lɛ bɛ lɛ li kwɛɛɲ wu liboo li, gɛɛ yɛɛɲ bufi li Jiso-o. Nuun ɲwanɛ nton wu Nyɔ tuu nuun tɛ kikoo wu bɛtɛ muntofi wu kimbeenɕe kisɛɲ ki të ti tiiti li bɛniin li lɛ ɛ kisɛɲ.

² Tɛ nindi bɛ shɛɲ yee chi li Nyɔ-ɔ yi të gɛɛ wu lɛ ni nindi li wuu nɛɛ si Mɔɔsɛ të nindi tɛ bɛ shɛɲ yee chi li yih yi Nyɔ-ɔ.

³ Se nuun lɛ Jiso nuun wi wu bɛ kɛmi lɛ bɛ ni bɛ piɛti wu buɲɔɲ yɛki Mɔɔsɛ nɛɛ si wi ti gwɛndi yih bɛ se tuu bɛ pia wu yaa yih yilu.

⁴ Yih yimi nuun yɛ lu yi nuun fuki ɲgwanu wu wi nsin kɛ. Se nuun lɛ, Nyɔ nuun wi wu gwan bieɛ bichu.

⁵ Mɔɔsɛ të nindi nɛɛ buɲɔɲ bɛ shɛɲ yee chi li yih yi Nyɔ-ɔ si ɲwanɛ nimɛ. Bieɛ bichu bi të feti tɛ teendi nuun fieɛ fi Nyɔ të nuun lɛ yi naa yi tee.

⁶ Se nuun lɛ Krai të bɛ nuun lɛwɛ lɛ yih yi Nyɔ-ɔ bɛ shɛɲ yee chi si ɲwanɛ Nyɔ. Yih yi Nyɔ yini ɛ bee ɛ nuun lɛ tɛ lemi mkpaan li fieɛ fi tɛ kan shɛɲ tɛ bichi limfwe bɛ yi yi tsakisɛ.

Kiin wi ni nyaami fieɛ fi Nyɔ-ɔ kɛ

⁷ Bɛdɛɛni, të tuu tɛ woo fieɛ fi Fiana yi Waan tiiti. Yi të tee lɛ,

“ɛ nɛ woo Nyɔ yeti li bɛ-ɛɲ bɛɲ,

⁸ kiin nɛ ni nɛ tɛmi bikoo si bɛchaa bɛnɛ bɛ të sɛɛnini bɛ Nyɔ

mfi wu be tɛ mɔnchɛ Nyɔ libuka kɛ.

⁹ Ɛ le ɛ bɛchaa bɛnɛ tɛ mɔnchɛ mi wu Nyɔ,
be ɲɛɲ bintɛwa bi bieɛ ɛ bi ntɛ mfɛ li biya
mbaanyɛɛ li.

¹⁰ Nɛɛɛ, shɛɲ tɛ ntɔnyɛ tɛ mi bɛ kingɔkɛ ki bɛniɲ ɛ
kilu, nse ntee le,

‘Shɛɲ yi be ti lemi yɛ li mi-i kɛ dududu.

Be mɛɛɲ baa ki kɛɛ kɛ dzɛ yɛɲ kɛ.’

¹¹ Shɛɲ tɛ tɔnyɛ mi, nchini le,

‘Nuun be tɛ naa le be ɛ kintsii kɛɲ ki mfufinɛ-ɛ kɛ.’ ”

¹² Bɛɲwaanɛɲ, ɲɛɲgɛ yɛɛɲ le kiɲ wi wumu li be-ɛɲ
ni nuun wu kɛmi shɛɲ yi bifi kɛ, yi fɛɲgi mbeenchɛ
li Nyɔ-ɔ, yi nuun yi fɛ wi baa dzaa li Nyɔ-ɔ yi kɛmi
ntse-ɛ kɛ.

¹³ Fieɛ fi nɛ kɛmi le nɛ ni nɛ feti nuun le nɛ ni nɛ
kanɲisi shɛɲ yi wi bee wi-i jo chichi, si fi nuun le
jobɛ chilu, “Ɛ bɛɲ.” Nɛ feti yɛɛɲ nɛɛɛ kii fieɛ fi bifi
fimu ni dza fi ɛɛnchi wi bɛchi ni tɛɛmi kikoo kɛ.

¹⁴ Nɛ kɛɛ le tɛ baa fieɛ fimumkpaɲ bɛ Krai ɛ nuun le
tɛ ba tɛ kɛmi li fieɛ fi tɛ gii tɛ lemi li fi-i ɲkosi tɛ gɛɛɲ
tɛ mɛɛshi.

¹⁵ Nɛ kiimi yɛɛɲ fieɛ fi nuun le,

“Ɛ nɛ woo Nyɔ yeti li be-ɛɲ bɛɲ,

kiɲ nɛ ni nɛ tɛɛmi bikoo si bɛchaa bɛnɛ bɛ tɛ sɛɛnini
bieɛ bɛ Nyɔ kɛ.”

¹⁶ Ɛ ban bɛ tɛ woo Nyɔ yeti li bee be nyaami be se
tuu be sɛɛnini bɛ yi? Ɛ nɛɛ be bɛchu bɛ Mɔɔsɛ tɛ dzɔ
Ijip bo bɛ be ni?

¹⁷ Ɛ be bani bɛ shɛɲ yi Nyɔ tɛ tɔnyɛ yi bɛ be, li biya
mbaanyɛɛ li ni? Ɛ nɛɛ be bɛ tɛ fɛ bieɛ bibifi, be
kwiye libuka nɛɛ ni?

18 Kε ε nεε be be Nyɔ̀ tɛ leeh le nuuŋ be tε naa le kintsii kee ki mfufine ke ni? E nεε be belu be tε tεemi bikoo nεε ni?

19 Nεε le, tε ηεη baa le nuuŋ beniin belu tε naa le be gεεη be le kintsii kilu ke, kife be tɛ mεεη ki gεε ke shén li Nyɔ̀-ɔ̀ ke.

4

Kii nle li mfufine wu Nyɔ̀-ɔ̀

1 Fi se fice le, ηkaache wu Nyɔ̀ tɛ gεε le beniin gii be naa be le li mfufine we mεεηɔ̀ lemi fe. Beɗeɗeɗe tε ni tε chendi le kiin be naa be biche be ηεη wi wumu li be-eη mεεη ki kɔche ke le le ke.

2 Ntiitɔ̀ ni kife nton wu dzeen wuni beɗo kituŋ li bee li nεε yeη si tɛ be li bee. Se nuuŋ le, nton wulu wu be tɛ woo tɛ mεεη ki fi ke be ke, kife wu tɛ be le bee, be ba mbeenche nsin.

3 Li bee tε be-eη nuuŋ tε le mfufine wulu. Beniin bamu baa be Nyɔ̀ tɛ tee le,
 “Shén tɛ tɔnye mi, nchini le,
 ‘Nuuŋ be tε naa le, be le kintsii ken ki mfufine-ε ke.’ ”

Nyɔ̀ tɛ yeti le, fi nuuŋ ye le kintsii ki Mfufine-ε fuki keε ke, kife nime chee tɛ ma kituŋ fembeεche-ε mfi wu tɛ tɔŋ nshε.

4 Tε kii baa le be tε tsee le Kinwaati ki Nyɔ̀-ɔ̀ kintsii kimu kii jobε chi mfomenyaan chini, le dze yini le,
 “Nyɔ̀ tɛ niŋ nime chee chichu,
 le bo jo mfomenyaan yi fufe.”

5 Fε kintsii keε yi tuu yi tee le, “Be nuuŋ tε naa le le mfufine we-eη ke dududu.”

6 Fi mεεη fice fi lemi le beniin bamu gii be le li mfufine wuni. Beniin be tɛ saa be woo nton wu

dzeen wuni baa se tɛ mɛɛn ki lɛ kɛ kifɛ be tɛ woo nɛɛ, se nuun le, be tɛ faan mɛru si Nyɔ tiiti.

⁷ Nɛɛlɛ, Nyɔ se tuu yi kaari yi gɛɛ jobɛ chimu chi yi teenyi le, “Bɛn.” Si yi tɛ gɛɛ lɛ yi tuu yi yɔ fiee fimu lɛ kimfime ki Mfɔn Daafi ɛ biya tɛ ka nge tɛ tɛ wuki kitun le,

“Ɛ nɛ woo Nyɔ yeti li be-en bɛn,
kiin nɛ ni nɛ tɛɛmi bikoo kɛ.”

⁸ Ɛ nuun le kintsii ki Joshwa tɛ dzɔ bɛniin gɛɛn lɛ bɛ be fe kɛɛ tɛ nuun kintsii ki mfufine kilu-u, kɛ bee Nyɔ yi tiiti yɛ kii jobɛ chimu le ɛ chi mfufine kɛ.

⁹ Fi se fieɛ le jobɛ chi mfufine mɛɛn chɛɛ limfwe li bɛniin bɛ Nyɔ-ɔ si chi Nyɔ tɛ fufɛ chɛɛ.

¹⁰ Fi nuun le, ɛ wi lɛ mfufine wuni, kɛ mwɛ fufɔɔ kitun li nime chee chichu-u nɛɛ yɛɛn si Nyɔ tɛ fufɛ li chee chi nime-ɛ.

¹¹ Bɛdɛɛni tɛ ni tɛ gwenini nge ke tɛ lɛ mfufine wuni, le kiin wi wumu ni dza we, le ɛ kii kikoo ki tɛɛmɛ si bɛniin bɛ nkosi baa kɛ.

¹² Nɛ ni nɛ kii le jɛ yi Nyɔ yɛ we, yi nindi. Yi keeti yi yɛki nyɔ yi bɛ fɔn bimbe bichu. Yi ti lii yi gɛɛn yi bo fɛ ntɛ bɛ fiana yi wi taashi, yi lii tɛ yi gɛɛn yi bo fɛ biyoon bɛ mfɔn yi wi taashi. Yi ti fushi bɛmbeeche mɔɔ bieɛ bi nuun li shɛn yi wi-i.

¹³ Fiee fimu nuun yɛ lu dududu fi Nyɔ tɔn fi nuun fi ni fi nyiki yi li yi-i kɛ. Bieɛ bichu yengi lɛ yi-i lii gbanaa. Ɛ yi yi tɛ kɛmi le tɛ bɛ tɛ ku bɛ bimbimu biseɛn li yi-i limfwe.

Jiso nuun kikoo ki bɛte muntofi ki nɔŋa

¹⁴ Bɛdɛɛni si tɛ bee tɛ tee le tɛ kɛmi baa kikoo ki bɛte muntofi ki nɔŋa, ki nuun Jiso wu Nwanɛ

Nyɔ, tɛ miri tɔ kiboo yɛɛ liboo, tɛ kɛmɛ kimbeenche mkpaan ki tɛ ti tiiti li bɛniin li.

¹⁵ Kikoo ki bɛte muntofi kisɛɲ kini nuuŋ wi wu nuuŋ tɛ ba ŋkɔwu nshiin bɛ bee nsin kii mbianu bɔ wusɛɲ kɛ. Nuuŋ wi wu mɔnche tɛ bɛ tɛ lɛ wuu lɛ dzɛ chi-i si bɛɛ lɛ bee li, se nuuŋ le ti mɛɛɲ ki fɛ kɛ bubieɛ kɛ.

¹⁶ Bɛdɛɛni, tɛ ni tɛ kinɲisi tɛ bɛɛ mɛɲine nsin li kabara wu Nyɔ fɛ kintsii ki yi doonchi shɛɲ yee yi dzeɛɲ, le ke se ni keeti nshiin li bee li tuu doonche shɛɲ yee yi dzeɛɲ fi bee mfi wu fiee yɛki bee.

5

¹ Tɛ kii le bɛ ti tsɛki kikoo ki bɛte muntofi li bɛniin li linti bɛ gɛɛ le ni nindi li Nyɔ-ɔ kii bɛniin, se dzeti nyá yi bɛniin nyɛɛ li Nyɔ-ɔ, feti muntofi lu kii bibifi bi bɛniin lɛ.

² Si wu wu te muntofi weeti tɛ lɛ dzɛ ŋge lɛ, gii ni kii numu nyɛɛkii bɛ bɛniin bɛ kii yɛ bieɛ kɛ be tɛndi bu tanu.

³ Kii ŋ'wɔɔwu we wuni, se kɛmɔɔ le fɛ muntofi li bibifi bieɛ li nɛɛ yɛɛɲ si feti li bɛniin bamu-u.

⁴ Nuuŋ wi tɛ yɛɛki yi yee le gii ni nuuŋ kikoo ki bɛte muntofi kɛ. Ɛ Nyɔ yi ti tsɛki mwɛ nɛɛ si tɛ tsaa Ɛrɔŋ.

⁵ Ɛ nɛɛ lɛ si Krai ti mɛɛɲ ki yɛɛki kɛ yi yee le ni nuuŋ te muntofi kɛ. Ɛ Nyɔ yi tɛ gɛɛ wu yi tee le,

“Ɛ wɛ Nwanɛɲ,

bɛɲ yani mi nteeɔ le ɛ mi cha.”

⁶ Se tuu tee kintsii kimu tɛ le,

“Ɔ wɛ te muntofi wu kimakɛ lɛ dze yi Mɛlkisɛdɛk nuuŋ le-e.”

⁷ Tè nuun mfi wu Jiso tè nuun laanjkwiiṅ, tè shiṅṅ lēki li Nyɔ-ɔ, dii lēwe ṅge shiikisi musu li Nyɔ-ɔ yi nuun yi fi wu li tsan yi kwe-e. Si tè nuun wi wu chendi tuu guundi Nyɔ lē, Nyɔ se woo nlēkē li Nyɔ-ɔ we.

⁸ Nēē si Jiso tè nuun Nwanē Nyɔ lē, beṅge be tè ṅeṅ tè fē wu le laanche si nuun ni wuki nēē nuun li Nyɔ-ɔ.

⁹ Nyɔ se fē wu nuun wi wu kōche wu gēeṅ wu mēeshi le ni nuun dze yi Kinsofu li beniiṅ be wuki li wuu, Kinsofu kini nuun ki ti mēē yē kē.

¹⁰ Nyɔ tè tsaa Jiso yi tōmi le ni nuun te kikoo ki bēte muntofi lē dze yi Melkiseḏe-ek.

Kiiṅ wi wu Krai ni tuu chee bikaa kē

¹¹ Biee bieē lu ṅge bi tē mēeṅ baa tē kēmi le tē tee kii nsa wuni. Se nuun le fi tēemi naanyē le nē woo, kifē nē baa wēē li ṅ'wowu biee li.

¹² Bee le fi ni fi nuun tsaṅ, bee nuun nē tiifi beniiṅ. Nē se kaari baa nē to kēē be ni be tiifi beṅ be biee bi nuun kii jē yi Nyɔ, nuun bi, bi be ti bechi li bi-i. Nē mēeṅ baa si mwōnu mu bwi mu mēeṅ mu yēendi nuun mbeenṅ, mu jii yē biee bi tēemi kē.

¹³ Wi wu mēeṅ yēendi nuun mbeenṅ nuun tē nuun ε wu ta wu kōche kituṅ li fiee fi chēeṅ fi jē yi Nyɔ-ɔ kē. Wē si fiōnu fi bwi fi mēeṅ fi yēendi nuun mbeenṅ.

¹⁴ Biee bijē bi tēemi ε beniiṅ be ta kituṅ be ti jii. Bani nuun beniiṅ be tifi yi yibe be to jin be mfwe be kēē chichi wu biee bi dzeṅ be bibifi.

6

¹ Si fi nuun lē, tē chine ntiife wu kii Krai wu bōṅ be bwi, tè gēeṅ limfwe nuun be wu beniiṅ be ta kituṅ. Kiiṅ tē ni tuu tē bechi ṅgēwu kimfoo ki ntiife

wu nuuŋ le beŋiŋ fiiki shén yibe li biŋge bi bee bi nuuŋ bi bée be kwe, mǝǝ ntiife wu nuuŋ le beŋiŋ gée shén li Nyǝǝ ké.

² Néele, nuuŋ tɛ tɛ bechi ntiife wu kii ntsootse beŋiŋ lidzǝ wuni,* be ntuu ŋɛwu tsan li beŋiŋ li ké. Nuuŋ tɛ tɛ tuu le tɛ bechi ntifi kii mbochu li kwe-e be kii nsa wu nsondine wu kimake ké.

³ Biee bini nuuŋ tɛ chine tɛ gɛɛŋ limfwe fɛ Nyǝ nyɛ dze.

⁴ Tɛ chine kife ɛ beŋiŋ nuuŋ lu be tɛ saa be naanye be kituŋ kii fiee fi Krai, be tɛ saa be mǝŋ nya yi dzeti liboo, be kɛmɛ tɛ Fiana yi Waan, be dza be kaari be chee bikaa kii biee bini, kɛ dze nuuŋ yɛ lu yi nuuŋ be tuu be fɛ se be fiiki shén yibe be kaari be to lijɪŋ ké.

⁵ Bani beŋiŋ nuuŋ be mǝŋ bujǝŋ bu jɛ yi Nyǝǝ be se woo, be tuu be kɛɛ buŋga bu ntse wu bée li.

⁶ ɛ be le li biee bini-i, be kaari be chee bikaa li bi-i, kɛ dze nuuŋ yɛ lu le be kaari be fiiki shén yibe be to lijɪŋ ké, kii fiee fi be feti be dzeti nuuŋ Nwane Nyǝ be tɛti li kintaan li be tsan yibe, be chorisi wu gbanaa.

⁷ Wɛ wu dzaan wii li wu-u mfi kwi yi lii likwiin wu se nyɛɛ biee li beŋiŋ be be niŋ wɛ wulu kii be le be ni be fi-i yi yibe lu, wu ti kɛmi mbɔnise wu Nyǝ.

⁸ Se nuuŋ le, ɛ nuuŋ bifafu be bian yi kuu li wɛ wulu-u, kɛ gii to fiee fi yee. ɛ nuuŋ le kɛ kinlǝ gii ki kǝ wɛ wulu, be dza be tǝŋ wɛ wulu butǝmu.

⁹ Nsǎŋ yisɛŋ yi shén, mǝǝ nuuŋ si tɛ tiiti ni, tɛ kii le nɛ lemi fine nuuŋ li biee bi dzeen bi yeki bi bee, nuuŋ bi bi bée be kinsofu li be-enɟ.

* **6:2** Ntsootse wuni nuuŋ kii beŋiŋ be biee si Bejuu ti shiin be feti se nuuŋ ni nuuŋ tɛ nliu lidzǝ wu beŋiŋ be Krai.

¹⁰ Nyɔ nuuŋ yɛ Nyɔ yi kinlɔɔ yi nuuŋ yi daayɛ nime chine chi nɛ nindi mɔɔ kinƙɔŋgise ki nɛ doonchi fɛ mbɛɛche bɛ bo dɛɛni li beniiŋ bɛ nuuŋ bee li kii wuu kɛ.

¹¹ Ngeen yiɛŋ nge nuuŋ le wi bɛ yi yee ni lemi nɛɛ li fiee li lɛ gɛɛŋ mɛɛshi, le nɛ se kɛmɛ fiee fi nɛ gɛɛ bufii buchu nɛ tuu nɛ bichi limfwe li fi-i.

¹² Kiin nɛ ni nɛ nuuŋ bɛ kiningɛ li fiee li kɛ. Nɛ dzɔɔ mbose li beniiŋ bɛ tɛ gɛɛ shɛŋ li Nyɔ-ɔ, be kan shɛŋ be se kɛmɛ fiee fi Nyɔ tɛ kaache.

Nyɔ kimi ŋkaache we

¹³ Kimi yɛɛŋ mfi wu Nyɔ tɛ fɛ ŋkaache li Abrahana. Tɛ chini nuuŋ li bukoon bwee bu yi yi Nyɔ-ɔ, kife wi wumu tɛ nuuŋ yɛ lu wu ko wu yaa yi wu nuuŋ chini li bukoon bwee li kɛ.

¹⁴ Tɛ chini tee le, “Chɛɛŋ, ŋgii ntiin wɛ mwɛ mɛɛ bɔɔŋ bo yaŋ.”

¹⁵ Si Abrahana tɛ woo lɛ, kan shɛŋ tɛŋgi siin kɛmɛ fiee fi yi Nyɔ tɛ kaache wu lu.

¹⁶ Ɛ chɛɛŋ le wi feti nchinine, chini li bukoon bu wi wu ko wu yaa wu, nchini wulu se sondini nsa.

¹⁷ Fi fieɛ nɛɛ yɛɛŋ si Nyɔ tɛ gii yi wɛki le yi fɛ ŋkaache yi fɛ le beniiŋ bɛ gii naa be kɛmɛ fiee fi wu kaache fini, be kɛɛ bujɔŋ le nuuŋ tɛ fiiki fiee fi wɛki kɛ. Le kaache lɛ chini.

¹⁸ Si Nyɔ tɛ kaache yi tuu yi chini lɛ, bieɛ bini se bo bife bi nuuŋ bɛ tɛ naa fiiki kɛ, kife bi tɛ bo nuuŋ li kimfime ki Nyɔ-ɔ yi nuuŋ tɛ naa yɛɛŋ binsee kɛ. Nɛɛ lɛ bee tɛ kifi tɛ nyin lɛ yi-i lekwiin tɛ ni tɛ kɛmi shɛŋ yi tɛɛmi le tɛ kɛmɛ li fiee fi bɛ gɛɛ tɛ bichi limfwe li fi-i.

19 Fiee fini fi tɛ bichi limfwe li fi-i nuunɔ fi kɛmi shɛnɔ yisɛn chɛɛn chɛɛn, yi tɛɛmi si kifasɛ le kiɛn yi ni yi sɛɛsi kɛ. Ɛ fi fi fɛ fiɛɛ le tɛ ka tɛ gɛɛn tɛ lɛ fɛ kibo ki Nyɔ lɛjin lɛ ndu yi bɛ shinɛ yi baanyi le.

20 Ɛ fɛ fɛ Jiso tɛ lɛ si wi wu wusɛn too mbaan le nachɛ kintsii li bee li. Wɛ kikoo ki bɛte muntofi wu kimakɛ lɛ dze yi Mɛlkisɛdɛk nuunɔ le-e.

7

Kii te muntofi wu Mɛlkisɛdɛk

1 Mɛlkisɛdɛk wuni tɛ nuunɔ Mfɔn wu Salɛn, tuu nuunɔ tɛ te muntofi wu Nyɔ yi nuunɔ Kikoo ki Biee Bichu-u. Tɛ nuunɔ mfi wumu, Abrahanɔ la dzin tonɔ yaa bɛmfɔn bamu*. Mɛlkisɛdɛk tɛ bike bɛ wu si tɛ kuuki, se tiin mwɛ li wuu.

2 Abrahanɔ gatɛ bieɛ bi tɛ lɔchɛ li dzi-inɔ biɛɛ bintsii yoofi, nyɛ kintsii kimumkpanɔ ki bieɛ bichu-u li Mɛlkisɛdɛk. Te muntofi wuni kinyi ki bukoonɔ bwee lɛ nuunɔ le, “Mfɔn wu Tsaanɔ,” Bukoonɔ bwee bumu nuunɔ le, “Mfɔn wu Mbɛɛngii,” kifɛ tɛ nuunɔ Mfɔn wu Salɛn.†

3 Kɛmi yɛ tee, kɛ ni kɛ, kɛ kini kee kɛ. Ntɛ we kɛmi yɛ mbɛɛchɛ, kɛ mɛrisɛ kɛ. Nuunɔ te muntofi wu ba nuunɔ lu nɛɛ yɛɛn si Nɔwanɛ Nyɔ nuunɔ.

4 Bichɛ yɛɛn nɛ nɛn wi wu tɛ nuunɔ Mɛlkisɛdɛk wuni! Tɛ gbɛngi nuunɔ wi wu ko. Abrahanɔ kibɛɛ wu tɛ nuunɔ te kini ki bɛniinɔ bɛ Isɛlɛɛ tɛ kɛmɛ bieɛ li dzi-inɔ bɛ gatɛ li binke yoofi, nyɛ kimumkpanɔ li wuu.

* **7:1** Abrahanɔ tɛ gɛɛn nuunɔ le soo Lot li tsan yi bɛmfɔn baa † **7:2** Salɛn nuunɔ le, “Mbɛɛngii,” se nuunɔ bukoonɔ bu kitonɔ ki Jɛrosalɛn bu bɛ sonde.

⁵ Fi kii bəəŋ be Lebi-i be ti nindi nime chi bete muntofi fε kintsii kimu li bənchi be Məəsε be tee baa le be ni be fii biee li bəniin be Iselεε kimbe kimumkpaŋ le biee bi yoofi lenti, nəε si bəniin bani tē nuuŋ bəŋwaani be bee, be bəchu se nuuŋ bəəŋ be Abraha-aŋ.

⁶ Melkisedek wuni tē nuuŋ yε wi wu kini ki Lebi-i kε. Se nuuŋ le ε wu wu tē fi biee li Abrahaŋ kintsii kimumkpaŋ le biee bi bintsii yoofi lenti, tiin mwε li wuu, Abrahaŋ nuuŋ wi wu Nyə tē gεε ŋkaache li wu-u.

⁷ E fiee fi mənjinε le wi wu tingi mwε li wi wumu kuu yeki wi wu tiin mwε li wuu kε.

⁸ Bete muntofi be li kini ki Lebi bani fii biee li bəniin li kintsii kimumkpaŋ le bintsii yoofi lenti, be belu be fii nuuŋ bəniin be nuuŋ nəε be kwi. Se nuuŋ le Melkisedek wu tē fi biee kintsii kimumkpaŋ le bintsii yoofi lenti li Abraha-aŋ nuuŋ ε Kiŋwaati ki Nyə-ə tee bee le nuuŋ kimbooshε.

⁹ Nuuŋ nəε be tee le Lebi kibεε wu kini kee fii biee li bəniin li kintsii kimumkpaŋ le bintsii yoofi lenti tē nyε biee biee tε li Melkisedek kēti li tsan yi Abraha-aŋ.

¹⁰ Nuuŋ nəε be tee le kifε mfi wu Melkisedek tē bikε be Abrahaŋ nuuŋ ε Lebi tē mεen le Abrahaŋ shén wu tē nuuŋ te ŋkosi wu tee wube.

¹¹ E fi nuuŋ le nime chi kini ki Lebi feti si bete muntofi kəchε chi fεrε le bəniin ni be nuuŋ tsaan le Nyə lii, kε mbichε te muntofi wumu se tē nuuŋ kii la? Tε kii le Nyə nyεε bənchi li bəniin be Iselεε biki nime chi bete muntofi be li kini ki Lebi tē feti. E fi nuuŋ le, be tuu be tee le wεε te muntofi kemi le naa ni nuuŋ le dze yi Melkisedek nuuŋ le ni, fuki le ni

nuuŋ nuuŋ le dze yi te muntofi wu li kini ki Ǝɾɔŋ nuuŋ le siŋ?

¹² Fi fiɛɛ chɛɛŋ le ɛ kini ki bɛte muntofi ti fikisi loo, kɛ be kɛmi le be fiiki bɛnchi tɛ.

¹³ Wi wuni wu tɛ tiiti kii wu, ɛ wu wu tɛ bo li kini kimu ki detɛ-ɛ, wi tɛ mɛɛŋ saa ki bo kɛ li kini kilu-u le ni nindi fɛ taantaa chi muntofi-i kɛ.

¹⁴ Wi wuni nuuŋ Taa wusɛŋ. Se nuuŋ nɛɛ chɛɛŋ le tɛ bo li kini ki Juda-a. Moosɛ se tɛ mɛɛŋ ki kween kɛ fiee kii kini kini mfi wu tɛ tiiti kii bɛte muntofi kɛ.

Jiso nuuŋ te muntofi le dze yi Melkisɛdɛ-ɛk

¹⁵ Fiee fi tɛ tiiti kii fi fini gbɛŋgi fi doonchi le te muntofi wumu boɔ kituŋ si Melkisɛdɛk.

¹⁶ Wu dzaɔ wu to te muntofi nuuŋ yɛ le dze yi nchi tiiti si wi kɛmi le nuuŋ li kini ki bɛte muntofi-i kɛ. Wɛ te muntofi nuuŋ li buŋga bu ntɛ wu nuuŋ tɛ naa ma kɛ.

¹⁷ Fieɛ fiee fi bɛ tsɛɛ baa kii wu le,
“Ɔ wɛ te muntofi wu kimakɛ le dze yi Melkisɛdɛ-ɛk.”

¹⁸ Fi se tuu fiɛɛ fi nuuŋ le, dze yi fichi yi bɛ tɛ feti bieɛ bɛ gɛɛ baa fɛŋgoon, kifɛ yi mɛɛŋ yɛ yi kɛmi buŋga kɛ nime kɛ.

¹⁹ Bɛnchi bɛ Moosɛ tɛ feti yɛ fiee le fi kɔchɛ fi gɛɛŋ fi mɛɛshi kɛ. Se nuuŋ le, dɛɛni Nyɔ doonchɛ yɛ dze yi dzeɛŋ nge yi tɛ nuuŋ tɛ ni tɛ giki bufi li yi-i, yi yeki yimi yɛ. Ǝ yih yi tɛ keti le tɛ se bɛɛ tsɛketɛkɛ fɛ Nyɔ-ɔ.

²⁰ Li ntawu fe-e, fi fiɛɛ le mfi wu Nyɔ tɛ giki te muntofi le dze yi fiɛŋ yini-i, yi tɛ chini, ti mɛɛŋɔ saa ki chini kɛ mfi wu tɛ giki bamu baa kɛ.

²¹ Se nuuŋ le, fɛ tɛ giki wuni, chini kii wu tee le,
“Mi wu Taa mi mfɛɔ nchini,
mɛɛŋ yɛ naa ntuu mfiki jɛ yɛŋ kɛ,

‘Ɛ wε te muntofi wu kimakε.’ ”

²² Nchinine wu Nyɔ tɛ chini wuni doonchi le nchinine wu Jiso wu fwεη wuni lemi wu tεemi yeki wu fichi.

²³ Bete muntofi bε ηkosi tɛ nuuη ηge, kifε kwe tɛ nuuη yε le yi chine wi ba ni nindi nime chee chi te muntofi-i kε.

²⁴ Se nuuη le, Jiso nuuη fiee te muntofi mfi kwi kifε ntse we kemi yε ma kε.

²⁵ Nεε lε, nuuη ni suuti beniη mfi kwi be kingisi be bεε lε Nyɔ-ɔ kɛti li wuu. Suuti lε, kifε ti nuuη lu mfi kwi le ni lεki li Nyɔ-ɔ li bee.

²⁶ Fi fiεε bujɔη le tε ni tε kemi ηwaani kini kikoo ki bεte muntofi-i. Wε fiee wi wu waan, mεεηɔ ki kεmε kε bubieε kε findzɔη li yi yee li kε. Lemɔɔ fiee chichi li beniη bε bibifi-i. Nyɔ yεeki wu, wu miri nsiη wu ka kiboo wu yεε liboo.

²⁷ Kemi yε le ni feti muntofi si bikoo bi bεte muntofi shiη bi feti muntofi jo chi kε. Fε be feti be saa be fε li yi yi bee, le be tsootse bibifi bi bee, be se ni be feti bi beniη lε. Tɛ fε fiee fintofi mfwa mumkpaη si tɛ nyε yi yee le tangi beniη lu.

²⁸ Li mfi wu bεnchi bε Mɔɔsε-ε, bε tɛ tseki bikoo bi bεte muntofi-i nuuη beniη bε biεηgi bɔ. Se nuuη le lε bεnchi bani lεjη, Nyɔ fε yε ηkaache yi chini, yi tsaa nuuη Nwani wu yi fε wu, wu kɔche wu gεεη mεeshi mfi kwi.

8

Jiso nuuη kikoo ki bεte muntofi ki Leh wu fwε-εη

¹ Kikoo ki fiee fi tε tiiti kii fi nuuη le, tε kemi ηwaani kikoo ki bεte muntofi-i kimu nuuη wi wu

shee le kibene ki kigone ki kabara wu Nyɔ yi Bunɔŋa liboo.

² Wε nuun wi wu nindi fe Nyɔ nuun fe-e, nindoo fe kibo ki nuun ki cheɛŋ nuun kigone ki Nyɔ-ɔ, nuun ye ki beniin fe ke. E yih yi Taa Nyɔ yi fe kigone kilu.

³ Kikoo ki bete muntofi kichu nuun ki Nyɔ ti bee yi tsaa yi gee le ki ni ki nyee nya ki tuu ki feti muntofi li Nyɔ-ɔ. Nee le, fi se fiee bujon li wee te muntofi le ni kemi te fiee fi nuun nye li Nyɔ-ɔ.

⁴ Bee le ni nuun laankwiin, wu nuun ye te muntofi ke, kife bete muntofi baa lu be nyee nya biki si nchi wu Mɔɔse weki.

⁵ Nime chi be nindi laankwiin nuun nee mbose mɔɔ kinjiinjii ki kibo ki Nyɔ-ɔ liboo. Fiee fiee fi te nuun mfi wu Mɔɔse te nuun le fe kigone ki Nyɔ-ɔ laankwiin, Nyɔ tifi wu yi tee le,

“Nenge le ɔ feo fiee fichu fi nuun nee yeen si fi ntè ndoonche we li nkume-e.”

⁶ Se nuun le Jiso we e be nye nime li wuu chi ko chi yaa chi bete muntofi be nkosi baa, nee si leh wu lemi limfwe li wuu kintikinti ki Nyɔ bee wiwon ko wu yaa te wu fichi. Wu yaa kife wuni biki nuun benkaache be yeke be nkosi.

⁷ E nchinine wu nkosi te gii kemi ye cho ke, ke bee be bichi ye nchinine wumu ke.

⁸ Nyɔ te nen le beniin baa be cho, tee le,

“Mi wu Taa ntiitoo le jobe bee chee

chi ngii nji leh wu fwen

tee yih yi Isellee mɔɔ yi Juda.

⁹ Se leh wuni nuun ye si wu ntè nji

tee bete tee be bee

jobe chi ntè nkeme be li kibene,

ndzə be mbo be be li kwεεη wu Ijip kε.
 Leh wuni nuuη wu be ti mεεη ki ba kε le be ni be
 lemi li wuu kε.

Bεdεεni, nse mbaa dzaa li bee. Ε mi Taa wu tiiti
 fini.

¹⁰ Mi wu Taa ntuuo ntiiti le, mfi gii bε kəchε,
 ntuu nji leh wumu bε yih yi Iseλεε.

Wu gii wu nuuη le ηgii ηγεε bεnchi bεη
 li bεmbεechε bε bee,
 ntσεε nuuη li shén yi bee.

Ngii ni nuuη Nyə yibe, be ni be nuuη bεniin bεη.

¹¹ Wi mεεη ye tuu ni tiifi wi we wu kwεεη wumu
 mao nuuη ηwaani le kεε Taa Nyə kε,
 kifε wi kwikwi gii ni kii mi
 mbεεchε fε wi wu ηkwε-εη ηγεnu mbochu fε wi wu
 nyəηa-a.

¹² Ngii ηkəə nshiin li bee,
 mfeeki biee bi bee bibifi.
 Mmεεη ye ntuu ni ηkiimi bibifi bi bee kε.”

¹³ Si Nyə tε tee le leh wu fwεη gii naa nuuη, kε wu
 fεə le wu ηkosi wε to nuuη fiee fi fichi. Ε fiee to fi
 fichi kε fi doη fιεε kituη, kε shεə niin fi la ε bεniin
 lii.

9

Dze yi muntofi yi fichi bε yi fλεη

¹ Fi nuuη le, leh wu ηkosi tε kεmi bεnchi bε
 doonchi dze yi bεniin lεki li Nyəə le, wu tε kεmi tε
 kintsii ki bε nache le ki ni ki nuuη kigəəne ki Nyəə
 ki laaηkwiiη.

² Bε tε nache kigəəne bε ndu bε gate li binke bife-
 ε, kimbe ki ηkosi bε teenyi le Kintsii ki Waaη. Kini

nuun fε fīee fī bε ti tɔɔmi kin'wofu fe mɔɔ fε kiden ki bε tɛ giki kibelee ki bε tsaa bε gεε le ε ki Nyɔ-ɔ.

³ Kimbε ki biki le lenti bε tɛ teenyi le Kintsii ki gbengi ki Wuuti bujɔn nge Kintsii kilu tɛ nuun lejin le ndu yimi yi bε tɛ shinε yi gatini kigɔɔnε kilu kintikinti.

⁴ Kintsii ki kini nuun fε taantaa chi kidzoma tɛ nuun fe-e, ε bε tε nache taantaa chilu bε kikwa ki gaa. Nko wu leh wu Nyɔ tɛ ji bε beniin nuun tɛ fe, ε bε laan bwin yɛlu bε kikwa ki gaa. Lε nko wuni tene chi mana-a tɛ nuun le, ε bε nache tε bε kikwa ki gaa. Kimbaan ki Erɔn ki nan tɛ bɔchi lu kεε tɛ nuun le nko wulu-u. Bimbache bi ta-a yi bε tɛ tseε benchi bε leh wulu lu tε nuun tɛ le nko wulu-u.

⁵ Lεwe le nko wuni nuun ε bε tɛ leeki bīee bimu bi nuun si benchindaa bε Nyɔ-ɔ bε Kin'wofu-u, ε be san yih yibe li kabara wu Nyɔ-ɔ yi fekisi bibifi. Bīee bini nuun yε le tε ni tε yeti tε giingi le lenti dεeni nge kε.

⁶ Si bε tɛ nache bīee bini le yini dze ni, bete muntofi se giingi be lii le kimbε ki limfwe kεε jo chi be feti bufε bu bee lu.

⁷ Se nuun le, wi wu tε shiin lii le kimbε ki lenti kεε tε nuun nεε kikoo ki bete muntofi kwaa. Tɛ gii shiin lii lu nεε kinga kimumkpan li kiya-a. Tɛ gii shiin lii yε lu fuki bε ngɔn mε nyan yi gii fε muntofi lu li yi yee li mɔɔ li bibifi bi beniin tɛ feti nkεε sin kε.

⁸ Nεε le, yini nuun dze yi Fiana yi Waan doonchi li beniin li le dze yi wi tɛ nuun le le se gεen fε Kintsii ki gbengi ki Wuuti nεε bujɔn ti mεen saa ki yiingi kε yi kε, si kigɔɔnε ki Nyɔ ki limfwe kεε tɛ mεen ki lemi fe le.

⁹ Bīee bini bichu nuun nkiki wu bīee bi kɛti li mfi

wu dæeni wuni. Fini doonchi le biee bi be tɛ nyɛɛ li Nyɔ-ɔ mɔɔ muntofi mu be tɛ feti li Nyɔ-ɔ nuun bi tɛ fɛ le shɛn yi beniiŋ bɛ lɛki li Nyɔ-ɔ woo yi gɛɛn yi mɛɛshi kɛ.

¹⁰ Biee bilu kɛmi fiee fi fɛɛ kwaa nuun bɛ biee bijɛ mɔɔ biee bi wonɛ mɔɔ dze yi beniiŋ tsootsi yi le be ni be wuuti lɛ Nyɔ lii. Bini se nuun biee bi kundi nɛɛ nuun nyan yi li bwiŋ, bi be tɛ kɛmi le be ni feti gɛɛn bo mfi wu mfikisɛ bɛ.

¹¹ Se nuun le si Krai wu nuun kikoo ki bɛte muntofi bɛɛɔ kitun lɛ, ɛ wu wu bɛ bɛ biee bi dzeen, wu se lɛ li kigɔɔnɛ, nuun ki nɔŋa ki woo ki gɛɛn ki mɛɛshi. Ke yɛ nuun yɛ ngwanu wu beniiŋ kɛ. Fi nuun le, ki nuun yɛ kigɔɔnɛ ki li nshɛ yini-i kɛ.

¹² Fɛ tɛ lɛ nuun Kintsii ki gbɛŋgi ki Wuuti nge. Tɛ lɛ mfwa mumkpan fi ma lɛ. Ti mɛɛn ki lɛ kɛ fe nuun bɛ ngɔŋ mɛ bɪ, kɛ mɛ bɔɔŋ bɛ bɛna-aŋ kɛ. Tɛ lɛ nuun bɛ ngɔŋ mee. Si tɛ fɛ lɛ, fini se soon bikoo bisɛn li bibifi-i, nsoŋu wuni nuun wu kimakɛ.

¹³ Mfi wu wi nuun bɛ ntaanche li yi yee li, bɛ dzɔ ngɔŋ mɛ bɪ, mɔɔ mɛ bintomu bi bɛna-aŋ, mɔɔ nuun tanɛ chi kintomɛ ki nan ki bɛ tɔŋ ki do, bɛ sɛri kɛ bɛ mwachɛ mwɛ, se kaari to waan.

¹⁴ ɛ fi nuun lɛ, kɛ nuun ngɔŋ mɛ Krai lee ki fɛ kɛ yaa me ni? Tɛ nyɛ yi yee nuun findzɔŋ nsin li Nyɔ-ɔ kɛti li Fiana yi kimakɛ. Tɛ fɛ lɛ, se tsootsɛ shɛn yisɛn li biee bi bɛɛ bɛ kwe-e, le ke tɛ ni tɛ nindi li Nyɔ yi kɛmi ntse-ɛ.

¹⁵ Fiɛɛ nɛɛ fiee fi Krai nuun wi wu lemi limfwe li leh wu fwɛn wuni kintikinti ki Nyɔ bee wi wo-ɔŋ. Se lemi le beniiŋ bɛ Nyɔ teen le ɛ bee naa kɛmɛ bintsii li bujɔŋ bu kimakɛ bu Nyɔ tɛ tiifi be lu. Be gii naa be kɛmɛ kifɛ wɛ ɛ wu kwi kitun, kwe ye yini

se tɛ soo be li ɲɛ wu tɛ nuuŋ le gii naa bɛ kii bibifi bi bɛ tɛ shiɲ bɛ feti ɲkosi li leh wu fichi-i.

¹⁶ Tɛ kii le fɛ wi tee chee ye,* bɛ nyɛ tɛ biee chee yilu kɛ fuki fɛ bɛ nɛŋ le wu kwi nsɪŋ kɛ.

¹⁷ Fi nuuŋ nɛɛ lɛ, kifɛ chee ti kɛmi yɛ buŋga wi se kwi kɛ. Bɛ ti biki yɛ chee wi wulu mɛɛŋ lu kɛ.

¹⁸ Fiɛɛ fiee fi mɔɔ leh wu ɲkosi tɛ lemi yɛ fuki fɛ bɛ sɛɛ nyan ɲɔŋ bo nsɪŋ kɛ.

¹⁹ Tɛ nuuŋ mfi wu Mɔɔsɛ tɛ teen fiee fichu fi tɛ nuuŋ lɛ kinwaati ki bɛnchi-i li bɛniɲ bɛchu-u, se tuu dzɔ yɛŋɛ yi kiti ki iso-ob ɛ bɛ liɲ dzɔŋ yi nshɔŋ li kii ɛ bɛ fwa ki yɛri. Si tɛ dzɔ lɛ se foon li ɲɔŋ mɛ bɔɔŋ bɛ bɛna-aŋ, bɛ mɛ bɪ, mɔɔ dzɔɔ, sɛchi li kinwaati ki bɛnchi-i tuu sɛchi tɛ li bɛniɲ li bɛchu.

²⁰ Se sɛchi tiiti le, “ɲɔŋ mani nuuŋ leh wu Nyɔ ji bɛ bɛŋ, tiiti lɛ lemi nɛɛ li fi-i.”

²¹ Se sɛchi tɛ ɲɔŋ mɛlu li kigɔɔnɛ ki Nyɔ ye mɔɔ li biee bi kigɔɔnɛ kilu bi bɛ feti nɛkɛ li Nyɔɔ lu.

²² Fi gbɛŋgi fi nuuŋ chɛɛŋ le biee ɲɛ tɛ shiɲ bi nuuŋ si nchi tiifi le be kɛmi le be fɛ nɛɛ tɛ nuuŋ bɛ ɲɔŋ bi se woo. Bɛ se tɛ fekisi yɛ bibifi bi wi-i fuki fɛ bɛ sɛɛ fiee ɲɔŋ bo nsɪŋ kɛ.

Fintofi fi Jiso tɛ fɛ mfwa mumkpan tsootsi bibifi bi bɛniɲ lɛ

²³ Fi tɛ gbɛŋgi fi nuuŋ bujɔŋ le bɛ tsootsɛ biee bini bi nuuŋ nɛɛ mbose yi biee bi liboo lɛ yini dze-e. Se nuuŋ le, tsootsɛ wu gbɛŋgi wu nuuŋ li liboo bɛ muntofi yɛki wuni.

²⁴ Fi nuuŋ le Krai tɛ lɛ lɛ kibo ki Nyɔɔ, ɛ tɛ nuuŋ yɛ ki wiwon tɛ gwan kɛ, ki tɛ nuuŋ nuuŋ mbose yi

* **9:16** Chee bɛ nchinɛ nuuŋ fiee fimumkpan lɛ jɛ Grik li.

kibo ki Nyɔ-ɔ ki chɛɛɛ chɛɛɛ. Tɛ ɛ nuuŋ liboo kibɛɛ. Ɛ fe fe wɛ dɛɛni Nyɔ limfwɛ lɛki li Nyɔ-ɔ kii bee.

²⁵ Nuun yɛ fe ɛ le ni feti muntofi bɛ yi yee li Nyɔ-ɔ li kinga-a li kinga-a si kikoo ki bɛte muntofi tɛ shiɛŋ ki lii fɛ Kintsii ki gbɛŋgi ki Wuuti ŋge li kiya-a li kiya-a, le fɛ muntofi bɛ ŋɔŋ fuki nuuŋ mee nsin kɛ.

²⁶ Ɛ fini tɛ nuuŋ bujɔŋ, kɛ Krai tɛ kɛmi le ni kwi-i, kaŋgisi karisi kwi-i mbɛɛchɛ si bɛ tɛ tɔŋ nshɛ. Se nuuŋ le si fi nuuŋ ɛ, tɛ bɛ mfwa mumkpaŋ kituŋ fi se ka ɛ. Tɛ bɛ mfi wuni wu nshɛ tɛ mɛɛ le dzɔɔ yi yee fɛ fintofi lu, kwi le tsootsɛ bibifi.

²⁷ Nɛɛ yɛɛŋ si fi nuuŋ le wi kɛmi le kwi nɛɛ mfwa mumkpaŋ le ni tɛŋgi nuuŋ nsa,

²⁸ nuuŋ nɛɛ si Krai tɛ nyɛ yi yee li kwe-e li bɛniɛŋ li mfwa mumkpaŋ le too bibifi bi bɛniɛŋ ɛ ŋge. Se gii kaari bɛ li kinga ki kifɛ tɛ tuu le fɛ fieɛ bɛ bibifi kɛ. Gii bɛ kituŋ dɛɛni le soo bɛniɛŋ bɛ tɛŋgi wu mkpaan.

10

Fintofi fi Jiso tɛ fɛ dzɔ fiɛ kintsii ki muntofi munchu-u

¹ Bɛnchi bɛ Nyɔ tɛ nyɛ li Mɔɔsɛ-ɛ nuuŋ nuuŋ kinjiɛŋjii ki bieɛ bi dzeɛŋ bi tɛ nuuŋ le bi gii bi nuuŋ lu. Be nuuŋ yɛ chɛɛŋ wu bieɛ bi tɛ nuuŋ le bi gii bi ni bi nuuŋ kɛ. Bɛ tɛ shiɛŋ bɛ feti muntofi bɛ tuu fe mfi kwi li biya-a, li biya-a, muntofi muni se tɛ feti yɛ bɛniɛŋ bɛ kingisi bɛ bɛɛ fɛ Nyɔ-ɔ le be ni be wuuti kɛ dududu.

² Ɛ nuuŋ le muntofi mwɛɛ nuuŋ mu fɛ bɛniɛŋ ni be wuuti, bee nuuŋ bɛ feti yɛ muntofi li kinga-a, li kinga-a kɛ, kifɛ bɛniɛŋ bɛ tɛ guundi Nyɔ bee nuuŋ

ε be tsootse bibifi bi bee mfwaa mumkpan, shén yibe mēē yē yi tuu yi sēki be li bibifi-i kē.

³ Se nuuŋ le muntofi muni mu be feti be tuu be feti beniin kiimi bibifi bi bee li kiya-a li kiya-a.

⁴ Fi fiē le kife nuuŋ ngōŋ mē benāŋ bē mē bí tē tsootse bibifi bi wi-i kē dududu.

⁵ Fiē fiee fi tē fē mfi wu Krai tē bē laaŋkwiin tuu tee li Nyō-ō le,

“Ō kēmi yē ngeen li muntofi mu bē feti bē nyāŋ mōo li biee bi bē nyēē li wē-ē kē,
ō nachōo nuuŋ yi yi wiwōŋ li mi-i.

⁶ Nyāŋ yi bē nyēē le bē tōŋ bē fē muntofi lu li wē-ē,
mōo biee bi bē nyēē le bē fē muntofi lu
le bē tsootse bibifi bi beniin le mēē biē mōo ki fē kē
le ō woo bujōŋ kē.

⁷ Nse ntuu ntee le,

‘Hooō Nyō biche ō ŋēŋ, mi mbē ō le mfē fiee fi ō
kōŋgisi,

nēē si bē tē tsēē kii mi le Kinwaati ko-o.’ ”

⁸ Tē saa tee li Nyō-ō le,

“Ō kēmi yē mōo nshōōŋ kē ŋ'wowu bujōŋ li muntofi-i,
mōo nya yi bē nyēē li wē-ē mōo nyāŋ yibe nyēē,
bē tendi le bē fē muntofi lu li wē-ē,
mōo biee bi bē nyēē bē feti muntofi lu
le bē tsootse bibifi bi beniin le kē.”

Biee bini nuuŋ bi bē feti nēē biki si nchi wēki.

⁹ Si tē tee le, tuu taa fe tee li Nyō-ō le,

“Biche ō ŋēŋ mi mbēē le mfē fiee fi ō kōŋgisi.”

Tē tee le, se lēeshe muntofi mu fichi le gēē mu fēŋ.

¹⁰ Si Jiso Krai tē fē fiee fi Nyō tē kōŋgisi le fē le, nyē yi yee mfwaa mumkpan fi ma le, fē tē se woo.

¹¹ Te muntofi kwikwi ti giŋgi lemi fē kintsii kee ki nime-ē jo chi feti muntofi li kinga-a li kinga-a,

nuun muntofi mulu nuun mu tɛ tsaaki bibifi bi bɛniin lɛ kɛ.

¹² Se nuun le Krai tɛ fɛ fiee fintofo mfwa mumkpan fi se kɔchɛ fi nuun fi tsaaki bibifi bi bɛniin lɛ nsa ma, si tɛ fɛ lɛ biee shee lɛ kibɛnɛ ki Nyɔ-ɔ ki kingɔnɛ.

¹³ Wɛ fe mbɛɛchɛ li mfi wɛ-ɛ, tɛngi gɛɛn bo mfi wu Nyɔ gii yi giiki bɛniin bee bɛ mbani si kilaanda le tɔmi bikaa li bee liwe.

¹⁴ Fintofo fimumkpan fini fɛ fieɛ bɛniin bɛ feti le be ni be wuuti, be se wuuti tɛ lɛ Nyɔ lii be gɛɛn be mɛɛshi.

¹⁵ Fiana yi Waan yeti tɛ li bee li yi teendi tɛ fiee fini. Yi tɛ saa yi tee le,

¹⁶ “Taa Nyɔ kwɛngɔ le, ɛ nɛɛ leh wuni wu ngii nji tɛɛ be lɛ jo yi lɛjin yɛɛ:

Ngii ngɛɛ bɛnchi bɛn li shɛn yibee, ntuu ntɛɛ li bɛmbɛchɛ bɛ bee.”

¹⁷ Si tɛ tee lɛ tuu taa fe le,
“Mmɛɛn yɛ ntuu mbeeche bibifi bi bee mɔɔ nuun bɛnge bi bee bibifi kɛ.”

¹⁸ Fi fieɛ nɛɛ le ɛ bɛ feeki bibifi bi bɛniin lɛ, kɛ fiee mɛɛn yɛ lu fi fɛrɛ muntofi lu le bɛ feeki bibifi bi bɛniin lɛ lu kɛ.

Tɛ ni tɛ kingisi tɛ bɛɛ tseketsɛkɛ li Nyɔ-ɔ lichin

¹⁹ Bɛɛnaanɛn, fi fieɛ nuun le ngɔn mɛ Jiso gwiye ma dze li bee li le nuun tɛ lɛ dɛɛni nchenu nsin, tɛ gɛɛn fɛ Kintsii kee ki gbɛngi ki Wuuti nge.

²⁰ Nuun nɛɛ tɛ ka tɛ lɛ dze yi fiɛn yi nyɛɛ ntɛ yi Jiso tɛ gwiye li bee li. Tɛ gwiye dze yini bɛ yi yee, fi tuu fi nuun le wu kɔɔ wu tsaaki ndu yi bɛ tɛ shinɛ yi baanyi kintsii kilu yɛ.

21 Tε kεmε baa te muntofi wu nyɔna wu nuun lε yih yi Nyɔ-ɔ lεwe.

22 Si biee bini nuun nεεlε, tε ni tε kingisi tε bεε li Nyɔ-ɔ lichin bε shɛn yi mumkpan tε gεε baa shɛn chi li yi-i mɛninε nsin. Tε kiingi kifε bε sɛri baa shɛn yisɛn bε ngɔn mε Krai lε yi to waan, yi mεen yε yi tuu yi ni yi sɛki bee li fiee fimu-u kε. Tε baa tε ε bε tsootε yɔ yisɛn bε dzɔɔ yi waan.

23 Tε ni tε lemi mkpaan li fiee fi tε bichi limfwe li fi-i, fi tε shiin tε tiiti li beniin li kii fi. Kiin tε ni tε bakini kε, kifε wi wu tε kaachε bee lemɔɔ li jε ye-e.

24 Tε ni tε geendi dze le tε kaangi shɛn yi wi bee wi li kinƙɔngisε bε mferu biee bi dzeen.

25 Kiin tε ni chinε li mbε li kintaashe si beniin bamu dza baa be feti lε kε. Tε ni tε kangisi shɛn yisɛn, teege si tε nɔngi baa le jobε chi Taa wusɛn gii kaari bε kɔɔ chεε chi nuun tsekεtsekε.

26 Tε kεε le ε tε dza tε tuu tε feti bibifi, tε feti tε kii, nuun ε tε tε fi jε yi chεen, tε ni tε kii le fintofi fimu mεen yε lu fi bε gii naa bε tuu bε fε li bibifi bise-en kε.

27 Ε wi feti lε, mwε ni tɛngi bε chεnε nsa wu Nyɔ mɔɔ wi wu bifi wu gii naa wu fweye beniin bε mbani-i bε Nyɔ-ɔ.

28 Mfi wu wi ti bondini nchi wu Mɔɔsε, ε beniin leɲ bεfε kε bεtεtu be ben le be nɛn baa fiee fi wu fε, nsa se kɔɔ mwε, bε se wo wu bu wo ɲkɔwu nshin nsin.

29 Ε fi nuun lε, se nε beechi baa le wi wu nyamisi Nwanε Nyɔ, dzeti ngɔn mε leh wu Nyɔ tε ji le tsootε wu lu ni wuuti wε to fiee fi waniti-i, gaashi tε Fiana yi Waan yi bεε bε mfiε wu Nyɔ li beniin li, ɲwaani ɲge wu wεε wu gii naa kεmε gii naa nuun nin?

³⁰ Wεε ηγε gii naa ni bendi yi kife te kii baa wi wu tē tiiti le,

“E mi wu ηgii naa ntuu nsoonkibaa,

ε mi wu ηgii naa nyε kinsomfu kibee.”

Se tuu tee le,

“E mi wu Taa ηgii naa nsaa beniin benj.”

³¹ E fīee fi chεnε ηge le wi we li tsan yi Nyɔ yi kεmi ntse-ε.

³² Nε ni nε kiimi jo yi limfwe yi bε tē gwiye benj bufii li fīee fi Nyɔ-ɔ. Nε tē kanj shén nε gwii bε benjge bε tē bεε lε be-enj.

³³ Mfi wumu tē nuunj beniin tuu be gaashi benj be ηweki mɔɔ bε benj gbanaa. Mfi wumu, nε taashi li kintutu ki beniin bε bε nyεε te ηge li bee lε yini dze.

³⁴ Nε ti bεε nε keeti nshiin bε beeye beniin bε nuunj li bencha-a, nε fii be. Be ti lɔchi bīee bīnε, nε chiingī nεε lu nε wuki nuunj bujɔn, kife nε kii le nε kεmi baa bīee bīmu bi yeki bīee ye nuunj bi gii naa bi ba bi ni bi nuunj lu mfi kwi.

³⁵ Nεεlε, kiin nε ni chinε fīee fi nε lemi li fii mεnjine nsin, kife ε fīee fi kεmi kinsomfu ki nɔja.

³⁶ Nε kendi yεεn shén le nuunj nε ni nε feti nuunj fīee fi Nyɔ kɔngisi, nε se tuu nε kεmε fīee fi wu kaachε.

³⁷ Bε tsεε baa le,

“Shεɔ nεε niin le wi wu nuunj le gii bε wε tuu fesi.

Nuunj tε ηɔɔnε kε.

³⁸ Wi wεn wu tsaanj gii kεmε ntse

kii shén yi wu gεε li mi-i.

Se nuunj le ε wu dza tuu chendi chiiti bikaa,

shén yεn tε dzɔɔn mi bε wu kε.”

39 Tε nuun yε fiseη beeyε be chiiti bikaa be gii be la ke. Tε baa nuun beniin be gεε shén li Nyɔ-ɔ be fiana yibe gii yi naa yi kεmε kinsofu.

11

Kii ηgewu shén li Nyɔ-ɔ

1 ηgewu shén li Nyɔ-ɔ nuun mbichε limfwe li fiee fi Nyɔ tε kaachε wi lu, kii tε bujɔη le gii naa kεmε fi, kii tε le fi fiεε lu mεεη saa ki ηeη ke fi ke.

2 Nyɔ tε pia beniin be ηkosi kife be tε gεε shén li yi-i.

3 Ε shén yi tε tε gεε li Nyɔ-ɔ yi tε fε se tε kεε bujɔη le Nyɔ tε tɔη nshε yini nuun be je ye, fi nuun le bieε bi tε ηiηgi bo li bi be ti ηiηgi yε kε-ε.

Abε

4 Ε shén yi Abε tε gεε li Nyɔ-ɔ yi tε fε se fε fintofi fi shaan yaa Keen. Nyɔ se tuu yi dzɔ wu le wε wi wu tsaan, se fi nya ye le doonchε le wε wi wu tsaan. Abε tε kwi, se nuun le shén yi tε gεε li Nyɔ-ɔ fε yεε tε ba tε wuki si yeti li bee li mbε mbochu beη.

Εnɔs

5 Ε shén yi Εnɔ tε gεε li Nyɔ-ɔ, Nyɔ se dzɔ wu yi yεε be wu liboo yon kwe mεεη ki kon ke li wuu ke. Be tε dza be to ηenu wu nsin, kife Nyɔ tε dzɔ wu liboo kitun. Fε Nyɔ tε dzeti Εnɔ liboo tε nuun ε Kinwaati ki Nyɔ-ɔ tee le tε shiin feti Nyɔ wuki bujɔη.

6 Nεε le ε wi nuun lu fuki fε wu gεε shén li Nyɔ-ɔ sin, ke nuun Nyɔ tε woo bujɔη be wu ke, kife ε wi wεki le ni kingisi beε li Nyɔ-ɔ lichen, ke kεmi le ben le Nyɔ yε lu, mɔɔ le yi suundi wi kwikwi wu gbengi wεki wu.

Noaa

⁷ Ɛ shén yi Noaa tɛ gɛɛ li Nyɔ-ɔ, fɛ Nyɔ tɛ wɛki le yi nyɛ wu ntifi kii fiee fi tɛ nuuŋ le fi naa fi ka mɛɛŋ sa ki ŋɛŋ fi kɛ, tɛ woo li Nyɔ-ɔ se fɛ yih yi dzɔɔ yi nyɔŋa le naa soo yi ye lu. Si tɛ gɛɛ shén lɛ tuu doonchɛ le bɛniin bamu bɛ li nshɛ yini nuuŋ bɛ bifi lɛ Nyɔ lii. Ɛ wu, wu Nyɔ tɛ nyɛ kintsii ki wi wu tsaan lɛ li wuu, ki ti nyɛɛ li wi wu gɛɛ shén li yi-i.

Abrahan bee Saara

⁸ Ɛ shén yi Abrahan tɛ gɛɛ li Nyɔ-ɔ, se woo Nyɔ li mfi wu yi tɛ teen wu le dza li kwɛɛŋ wube-e gɛɛŋ li wumu wu tɛ nuuŋ le gii naa kɛmɛ si kwɛɛŋ wee. Si Abrahan tɛ woo lɛ se biee gɛɛŋ nɛɛ, tɛ gii kii yɛ mɔɔ fɛ giinŋi kɛ.

⁹ Ɛ shén yi tɛ gɛɛ li Nyɔ-ɔ yilu yi tɛ fɛ se gɛɛŋ tuu tsiin li kwɛɛŋ wu Nyɔ tɛ kaachɛ wu lu si kilo ki gɛɛŋ ki tsiin nuuŋ li kwɛɛŋ wu bɛniin bamu-u. Tɛ gii nuuŋ le denŋi tsiin li bigɔɔnu-u bee Adzi mɔɔ Yakɔ bɛ Nyɔ tɛ kaachɛ be bechu bɛ kwɛɛŋ wulu le wu gii naa wu nuuŋ wube.

¹⁰ Tɛ tsiin li bigɔɔnu-u lɛ kifɛ tɛ bichi limfwe le gii naa lɛ li kitoŋ ki kɛmi kimfoo ki Nyɔ nachɛ si kitoŋ kilu gii ki nuuŋ, se gwan.

¹¹ Ɛ shén yi Abrahan tɛ gɛɛ li Nyɔ-ɔ se kɛmɛ ŋwan nuuŋ ɛ wu don kituŋ Saara mɛɛŋ yɛ le biɛ kɛ. Fi tɛ ka lɛ kifɛ Abrahan tɛ ben le. Nyɔ yi tɛ kaachɛ wu ti lemi nɛɛ li jɛ ye-e.*

¹² Se fi tuu fi nuuŋ le wi mumkpan wu Abrahan wu tɛ nuuŋ ɛ tɛ don nɛɛ ŋge, nuuŋ lɛ kwe wa, kingɔkɛ ki bɛniin lɛ tɛ dza ki bo li wuu ki yan si

* **11:11** Binwaati bi fichi bimɔ kɛmi tɛ feni le, “Ɛ shén yi Saara tɛ gɛɛ li Nyɔ-ɔ tɛ, yi tɛ fɛ se kɛmɛ bunŋa bu kɛmɛ fwe ɛ tɛ don kituŋ wu ka wi wu nuuŋ biɛ. Fi tɛ ka lɛ kifɛ Saara tɛ ben le...”

muntsəŋ mu liwe mɔɔ si mfwɛ mɛ li ŋgemɛ yi dzɔɔ yi nyɔŋa mɛ wi nyɛ tɛ naa fa me kɛ.

¹³ Bɛniin bani bɛchu tɛ dɛndɛ be mɛɛŋ ki kɛmɛ kɛ fieɛ fi Nyɔ tɛ kaachɛ filu kɛ, be tɛ dɛndɛ lɛ be kwiye ɛ be tɛ gɛɛ nɛɛ shɛŋ li Nyɔ-ɔ. Be tɛ ŋɛŋ nɛɛ fi, fi mɛɛŋ fi bɛɛ mfiin, be fi bɛ kinɛɛtinɛ, be yɔ bɛ bimfimu bi bee le, be kii baa le be baa nuun bilɔ bɛ mfon li nshe yini-i.

¹⁴ Ɛ bɛniin yeti ni, kɛ fi doonchi fieɛ nɛɛ ŋge le be mɛɛŋ baa be wɛki kwɛɛŋ wu nuun wube.

¹⁵ Ɛ be tɛ tuu be seki kii kwɛɛŋ wu be tɛ dza le, kɛ bee be kɛmɛ dze yi karisɛ nto le.

¹⁶ Si fi nuun ni, be tɛ wɛki tɛ nuun kwɛɛŋ wu yɛki wɛɛ, wu nuun kwɛɛŋ wu liboo. Nɛɛ lɛ Nyɔ nuun yɛ bɛ buya mfi wu be teenyi yi le Nyɔ yibe kɛ, kifɛ yi nachɛ yɛ kitoŋ yi gɛɛ li bee.

¹⁷ Tɛ nuun shɛŋ yi Abrahan tɛ gɛɛ li Nyɔ-ɔ yi tɛ fɛ, le Nyɔ ni mendi wu, se bɛŋ le dzɔɔ ŋwani wu Adzi fɛ fintofi lu li Nyɔ-ɔ. Ɛ wu wu Abrahan nuun wu wu Nyɔ tɛ kaachɛ le kingɔkɛ ki wiwoŋ gii naa ki bo li wuu. Se bɛŋ nɛɛ le dzɔɔ ŋwani kwaa, le fɛ fintofi lu.

¹⁸ Nwani wuni nuun wu Nyɔ tɛ tiiti ŋkosi li Abraha-aŋ le,

“Ɛ li Adzi-i, li bɔɔŋ bɛ gii be gɛɛ bukoon bwo gii be bo.”

¹⁹ Abrahan tɛ kii nɛɛ le ɛ wi tuu kwi-i lɔ, kɛ Nyɔ nuun nɛɛ yi kaari yi fɛ se to lu. Bɛdɛɛni lɛ dze yimi nuun nɛɛ tɛ dzɔɔ le Adzi tɛ kwi se Nyɔ kaari yi nyɛ wu li Abrahan mɛɛŋ yon.

Adzi

20 Ɛ shén yi Adzi tề gɛɛ li Nyɔ-ɔ yi tề fɛ se tsi Yakɔ beɛ Ɛsau yɔ li beɛ kii kimbɔnɛ ki gii ki naa ki bɛ lɛ beɛ.

Yakɔ

21 Ɛ shén yi Yakɔ tề gɛɛ li Nyɔ-ɔ yi tề fɛ le tuu kwi-i lɔ, tsi bɔɔŋ bɛ Joɛ wu ɲwani. Tề gii tsiti lɛ ɛ wu guuŋ li kimbaan li se nyɛɛ ɲguŋu li Nyɔ-ɔ.

Joɛ

22 Tề nuuŋ shén yi Joɛ tề gɛɛ li Nyɔ-ɔ yi tề fɛ le ni nuuŋ le gii kwi tuu tee chee ye doonchi le bɛniin bɛ Isɛlɛɛ gii naa be shɛ be bo li kwɛɛŋ wu Iji-ip. Se tuu tee le ke be naa butɔɔ, be dzɔ biŋkomfu bieɛ.

Te Mɔɔɛ beɛ ni Mɔɔɛ

23 Tề nuuŋ shén yi te Mɔɔɛ bɛ ni tề gɛɛ li Nyɔ-ɔ yi tề fɛ se be nyike Mɔɔɛ kii tɛ kii bɛ ni wo wu, mfi wu be tề biɛ wu. Be tề nyiki lɛ kifɛ be tề ɲɛŋ le tề nuuŋ ɲwan wu tề nuuŋ bɛ buchuuŋ ɲge. Be ti mɛɛŋ ki chɛɛŋ kɛ bondinɛ nchi wu Mfɔŋ tề buu kɛ.

Mɔɔɛ

24 Tề nuuŋ shén yi Mɔɔɛ tề gɛɛ li Nyɔ-ɔ mfi wu tề kuu yi tề fɛ se faan le kiin bɛ ni bɛ teenyi wu le ɲwanɛ ɲwanɛ Fɛrɔ wu kwɛɛŋ kɛ.

25 Tề tsaa fieɛ le ɲɛŋ nuuŋ ɲge bɛ bɛniin bɛ tề nuuŋ bɛ Nyɔ-ɔ, yuti le ni wuki bujɔŋ bɛ bieɛ bi bibifi bi gii bi ɲɔɔnɛ niin kwaa.

26 Tề dzɔ le bɛ ɲwɛɛ bɛ wu kifɛ nuuŋ wi wu Kinsofu ki Nyɔ tề kaachɛ, fieɛ ye kɛmi mben yeki le kɛmɛ bulofu bu Ijip buchɛ. Tề dzɔ lɛ kifɛ tề bichi kinsomfu ki gii ki naa ki bɛ lɛ wuu.

27 Ɛ shén yi tề gɛɛ li Nyɔ-ɔ yi tề fɛ se dza Ijip tɛ chɛɛŋ shén yi tonyi Mfɔŋ le nuuŋ fɛ fieɛ fimu bɛ wu kɛ.

Tè kan shén dza tuu giingi kife tè bichi fiee te nuun limfwe ngingi nuun Nyɔ, yi be tè ngingi ye be lii ke.

²⁸ E shén yi tè gee li Nyɔ-ɔ se fe Tsɔnɔ chi N'yafuwee, fe be dzo ngɔn be fwa li laan yi mfween li, le ke Nchindaa wu Kwe wu tè woyi bɔɔn bunin be nkosi li kini-i, tuu bee buti fe bigoo bi beniin be Iselee, yaa we ka.

Beniin be Iselee

²⁹ E shén yi beniin be Iselee tè gee li Nyɔ-ɔ yi tè fe be se gee be lenchi Dzɔɔ yi Nyɔnɔ yi Yechi kwiin kee be ka li nshɛ yi siin li. Le beniin be Ijip tuu bee le be bo fe dzɔɔ yilu-u, le be mɔnchi nleenche te, yi fweeni be bechu yi gee be be.

³⁰ E shén te yi beniin belu tè gee li Nyɔ-ɔ yi tè fe be se gee be bo Jeriko, be dɛnde be kɛnɛ kiton kilu, le be kɛnɛ bo jo mfomenyaan, Bimbe bi kiton kilu se kensi bichu.

Lahab

³¹ E shén yi Lahab wu tè nuun kinjikwiin kimu tè gee li Nyɔ-ɔ se ba ki kwi ke li kintutu ki beniin be bee be kwɛɛn le be tè tɛɛmi bikoo li Nyɔ-ɔ. Ti mɛɛn ki kwi ke kife beniin be Iselee tè ton beniin le be be dɛnde be tonkii li kwɛɛn wulu-u, se kwɛɛn wulu fi be li wuu yi.

Gidiɔn, Balak, Samsin, Jɛfta, Daafi be Samwe mɔɔ bentomfɔn be Nyɔ-ɔ bamu

³² E fi nuun le ni mfɛɛ beniin be tè gee shén li Nyɔ-ɔ, nse naa mfa ngeɛn mbo fɛn? Mfi nuun ye lu wu nuun mbechi naanyɛ biee bi beniin si Gidiɔn, Balak, Samsin, Jɛfta mɔɔ nuun Daafi bee Samwe mɔɔ bentomfɔn be Nyɔ-ɔ bamu ke.

³³ Bēniin bani bēchu nuun be tē gēē shén li Nyɔ-ɔ. Bamu tē sɔ biton li dzi-in, bamu sēki bumfɔn lē dze yi tsaan li, bamu kēmi bīee bi Nyɔ tē kaachē be lu, bamu kēmi bunḡa bu bēnē bimfimu bi bē buri kii be ni senḡi be.

³⁴ Bamu tē kēmi bunḡa le be fē wi wu tē duti wu tēemi wu nyin. Bamu kēmi bunḡa le be bo li tsan yi bēniin be tē wēki le be wachē be bē nyó yi dzin. Bamu bē tē yēḡi le be biēḡi bɔ be to bēḡa. Bamu to bēniin be dzi-in be tēemi, Bamu koon be bēniin be dzi-in be li biton bimu be kifi.

³⁵ Bamu tē nuun bukeēn be tē gēē tē shén li Nyɔ-ɔ. Nyɔ tē fē bēniin be bee bamu bē tē saa be kwiye kaari be bo li kwe-e be nuun bee be. Bēniin bamu nuun be bē tē keeti be ḡwēki be be, be ti mēēn ki beechē kē mɔɔ le be chinē li bee kē, kifē be tē ḡēn le ε be kwi, be kaari be bo li kwe-e be kēmē ntse wu dzeēn yēki wuni.

³⁶ Bamu nuun be bē tē yēndi be, bē fiaamfi be bē munḡaan be kēmi bibaa, bē kēndi bamu bē bēncha bē fēti li yih yi ncha-a.

³⁷ Bē tomi bamu bē ta se be kwiyi, bē bachi bamu bē nyó yi bē sēeti biti lu se be buti binḡe bifē bifē, bē beemi bamu bē munyɔ mu dzi-in be kwiyi. Bamu tē denḡi be lisi nuun dzí yi nshóḡn be yi bí. Be tē nuun bēniin be kifoo lē, se bēniin nsheshini be be, be ḡwēki be be tē.

³⁸ Be tē denḡi be tsiin libuka mɔɔ li bēḡkumē-ε be lē ntuun li mɔɔ lē bitoo li. Tē nuun bēniin be kwēēn wuni tē mēēn ki kōchē kē wu be tsiin lu kē.

³⁹ Bēniin bani bēchu nuun be tē gēē shén li Nyɔ-ɔ, se Nyɔ pia be ḡge. Se nuun le wu be wumu ti mēēn mɔɔ ki kēmē kē fīee fi Nyɔ tē kaachē kē.

40 Be ti mɛɛŋ ki kɛmɛ kɛ kɪfɛ Nyɔ tɛ kɛmi mbeechɛ wu dzeen ŋge li beeyɛki wube, le ke naa nuun mfi bɛ taashɛ bee bɛ be, be se ni be nuun ɛ bɛ kɔchɛ tɛ lɛ Nyɔ lii be gɛɛŋ be mɛɛshi.

12

Nyɔ lekisi bɔɔŋ bɛ nuun bee

1 Si tɛ baa ɛ kintutu ki bɛniin bɛ gɛɛ shɛŋ li Nyɔ-ɔ kini kɛnɛ bee ki tase kitun, ki doonchi si nuun wi gɛɛ shɛŋ li Nyɔ-ɔ lɛ, tɛ gwenɛ tɛ bo lɛ bɛntɛ bɛchu bɛ bangi bee, mɔɔ bibifi bi nuun tsɛkɛ li nlinu bee li, tɛ kan shɛŋ tɛ ni tɛ letini ŋgwɛti wu Nyɔ gɛɛ bee limfwe.

2 Ɛ tɛ letini lɔɔ tɛ tundi lii nuun li Jiso-o. Ɛ wu wu tɛ gwiye dze li bee li le tɛ gɛɛ shɛŋ li Nyɔ-ɔ, se ɛ nɛɛ wu wu feti se shɛŋ yi tɛ gɛɛ li Nyɔ-ɔ kɔchini yi giinɔ yi mɛrisi. Tɛ kan shɛŋ bɛŋ le kwi kwe li kintaan li. Tɛ mɛɛŋ ki tuu kɛ le bichɛ lɛ buya bu ŋwaani yini kwe-e kɛ, kɪfɛ tɛ bichi limfwe nuun li bujɔŋ bu nuun wu limfwe. Wɛ dɛɛni ɛ wu shee lɛ kibɛnɛ ki kigɔŋɛ ki kabara wu Nyɔ-ɔ.

3 Nɛ kiimi yɛɛŋ kii wɛɛ wi wu tɛ fi ŋwaani wɛɛ ŋge wu bɛniin bɛ bifi tɛ nyɛ li wuu, le ke fiɛɛ tɛ fɛ le shɛŋ yinɛ wɔɔ, yi se fiɔɔ dzetsi kɛ.

4 Dzɪŋ yi nɛ tundi bɛ bibifi, nɛ mɛɛŋ baa ki ton kɛ le nɛ gɛɛŋ nɛ bo fɛ gwini chi wi-i nuun chi giin kɛ.

5 Nɛ daayɛ baa ntifi yi Nyɔ ti nyɛɛ li be-ɛŋ si bɔɔŋ bee ni? Tiiti le,

“Ŋwanɛŋ, mfi wu Taa lekisi wɛ, kiin ɔ ni dzɔɔ wɛɛ kɛ. Ɛ wami wɛ li fiɛɛ li, kiin shɛŋ ni yi kwii wɛ kɛ.

6 ɔ kii le Taa ti lekisi nuun wi wu kɔŋgisi, fiaamfi nuun ŋwan kwikwi wu wu dzɔ le ɛ we.”

⁷ Nε kεndi yεεη shén li bεηγε bε nε ηηηgi-i, nε kεε le Nyο lekisi bεη si bοοη bee. Nwan wumu wε lu wu tee ti lekisi yε wu kε ni?

⁸ Ε Nyο chiηgi bεη nlekisε nsη si ti lekisi bοοη bee bεchu, kε nε nuuη yε bοοη bee kε, kε nε baa bikəyε.

⁹ Tε kεmi baa tε βetaa bεsεη bε laηηkwiη bε ti lekisi bee tε guundi be. Ε tε tε guundi be lε, kε nuuη tε lee ki nyε kε yi yisεη li Baa wu fiana yisε-εη, yaa tε lε le tε naa tε kεmε ntε wu kimakε ni?

¹⁰ Βetaa bεsεη baa tε lekisi bee nεε li mfi niη li si be tε ηεη le fi fiεε tsaη li bee. Se nuuη le, Nyο ti lekisi bee, mbeη wulu nuuη wusεη le tε ni tε wuuti si wuuti.

¹¹ Bεε ε nuuη mfi wu bε fiaamfi wi le bε leeki wu, wuki ntənyε li mfi wu wεε, tε woo bujəη kε. Ε tuu nuuη lejη lε mfi wulu-u, se fiεε bε bε mbεεηgii mοο ntε wu tsaη li wεε wi wu bε tifi wu lε yini dze-e.

¹² Bεdεeni fεrε yεεη bibenu binε bi nuuη wεε bi kaari bi tεmi, nε fε tε nύη yinε yi kεeti kaari yi tεmi.

¹³ Fεrε yεεη nuuη dzé yi tsaη li bikaa binε-ε, le kii bikaa bi mendi ni mεεshi bi ləsi, bi tεmi butεεmε.

Ntifi kii η'wowu li Nyο-ο bujəη

¹⁴ Nε gwenini bujəη le nε ni nε tsiη li mbεεηgii li bε beniη bεchu, nε gwene tε bujəη le nε ni nε tsiη ntε wu wuuti. Ε wi nuuη fuki fε tsiη ntε wu wuuti nsη, kε nuuη tε naa ηεη Taa kε.

¹⁵ Nε bəsini yεεη yi le kiη wi wumu ni foo ηkεmε mfiε wu Nyο nsη kε, nε bəse yεεη yi tε le kiη ηgə yimi yi bifi ni dza yi bo li be-εη linti yi bε bε bεηγε yi ləο beniη ηge kε.

16 Nε bəsini yεεη yi tε le kiinj wi wumu li be-en ni kemi ntse wu nyen yi bukwεε kε. Kiinj wi ni nyaami tε fiee fi kii Nyɔ si Esau wu tε kabε kimbɔnε kee ki tε nuun le kemε si nwan wu kaan kii biee bijε bi mfwa mumkpan kwaa kε.

17 Mɔɔ nε kii le lejij lɛlu tε dza tuu wεki le kemε kimbɔnε kini li tsan yi tee li, se tee faan wu bu fanu ni? Dze yi fikise tε mεen yε lu kε, mɔɔ nuun si tε gii wεki bε musu lε lii le kaari kemε kimbɔnε kilu.

18 Nε ni nε kii le fε nε lemi fe dεeni nuun yε si bintsii bi laanjkwij bi beniij bε Iselεε tε lemi fe be kundi lu kε. Be tε lemi,* wi yeki ni lululu, se kijibε nuun lu lεkuun liki ni titititi, se mfiee ndunji tε ni kukukuku.

19 Be tε wuki tε si sɔη yeti, se jε yimi yeti. Biee bi jε yilu tε yeti tε chεnisi be, se be tε lεki le kiinj jε yilu ka yi yɔ li bee kε.

20 Be tε lεki lε kife fiee fi jε yilu tε tiiti tε yaa bunga bubee. Jε yilu tε yɔ yi chiinsini li bee le,
“Kiinj fiee ni kiingi li nkumε wuni lichij kε.
Mɔɔ nuun nyan, kε bε gii bε tomε yi bε ta yi kwi.”

21 Chεen, biee bi be tε ηen fe tε koofi yi ηge. Mɔɔsε kibεε se kween le, “Chεnε chi nɔηa fε chεε yi dza yi kεeti mi bu kafu”.

22 Nε baa finε ε nε len nuun li Nkumε wu Sayɔ-ɔη, nuun kiton ki nuun ki Nyɔ yi kemi ntse-ε, se tuu nuun Jerosalεη wu liboo. E fe fε benchindaa bε Nyɔ-ɔ bε wi nuun tε naa fa kε bεε be nεki li kintutu.

23 Nε kɔɔ baa nε bε li kintaashe ki beniij bε Nyɔ-ɔ bε nuun bɔɔη bee bε nkosi, nuun ε yi tseε mεηkoon mε bee lε kinwaati kee li liboo. Nε bε baa limfwe li

* 12:18 Fε be tε lemi tε nuun lε kinyi ki nkumε wu Sina lε.

Nyɔ yi sondini bensa be beniiŋ bechu-u. Ne kɔɔ baa ne be te limfwe li fiana yi beniiŋ be tɛ nuuŋ tsaŋ yi Nyɔ fe yi wuuti yi giingi yi merisi.

²⁴ Ne kɔɔ baa ne be te li Jiso wu lemi limfwe li leh wu fweŋ kintikinti ki Nyɔ be beniiŋ, ne be baa te limfwe li ŋgɔŋ me Jiso-o me be tɛ sɛri li bee li. Ngɔŋ mani tiiti flee fi dzɔɔŋ fi yaa ngɔŋ me Abɛ-ɛ.

²⁵ Ne bɔsini yeŋ yi le kiŋ ne ni ne feŋgi mbeenche li wi wu yeti li be-eŋ ke. Ne beechi le beniiŋ be Isɛɛ ti meŋ ki bo ke li tsan yi ŋge wu tɛ beɛ le bee ke kife be tɛ faan mbeenche li wi wu Nyɔ tɛ tsaa le ni yeti li bee laan̄kwiŋ keti le dze ye-e. ɛ fi tɛ nuuŋ le, ke dze ye lu li bee li yi nuuŋ tɛ bo ɛ te faan mbeenche wi wu tiifi bee wu nuuŋ liboo ni?

²⁶ Tɛ nuuŋ mfi weɛ le yɔ nshe sɛsɛ. Deeni wu kaachɔ le,

“Mfi wu ŋgii ntuu nsɛsɛ,

ɛ nshe kwaa ke.

Kiboo gii ki sɛsɛ tɛ fe.”

²⁷ N'yoru wu le, “Mfi wu mi ntuu mi nsɛsɛ,” fi doonchi le Nyɔ gii naa tsaaki biee bichu bi tɛ tɔŋ bi nuuŋ bi sɛsɛ, se she nuuŋ bi nuuŋ bi tɛ sɛsɛ ke.

²⁸ Fi se nuuŋ le tɛ ni tɛ nyɛɛ kiyɔni li Nyɔ-ɔ le bumfɔŋ bu tɛ fi-i nuuŋ bu tɛ sɛsɛ ke. Bedɛni tɛ tuu tɛ ni tɛ guundi Nyɔ-ɔ le dze yi wu be-eŋ, tɛ nyɛɛ ŋgunu li yi-i, tɛ chendi yi.

²⁹ Tɛ nyɛɛ le kife,

“Nyɔ yiseŋ nuuŋ si wi wu nuuŋ wu duuri flee bu durise.”

13

Ntifi yi le kimɛrise

¹ Ne kɔŋgisi yeŋ le ne giingi limfwe si bɔɔŋ be wi-i.

² Kiin nε ni chinε mfiε mfon li bela benε-ε kε. Nε kεε le beniin bamu tε fi nεε tε lε be fi-i nuun benchindaa bε Nyɔ-ɔ be kii yε kε.

³ Nε kiimi beniin bε nuun li yih yi ncha-a, nε nuun kεε nε baa bε be li yih yi ncha-a. Nε kiimi yεεn tε beniin bε bε ηwεki bε be, kife nε kεmi baa tε bwinj.

⁴ Wi kwikwi ni nyεε ηgunu li ntaashe yi wi bee kwεsi-i, kwεεn bee nyun ni be ηngi le kiin wi ni tuu ni buti lεkuun bifisi kintaa ki bee kε. Nε kεε le Nyɔ gii yi saa beniin bechu bε tsiin ntse wu nyen mɔɔ bε chiingli li ntaashe yi wi bee kwεsi-i be buti lεkuun.

⁵ Kiin nε ni gεε bufii bunε li kwa-a li ntse wunε kε. Wi ni wuki bujɔn bε fiee fi kεmi, kife Nyɔ tee yε le, “Nnuun nte naa le nchinε li wε-ε kε, nnuun nte naa le nlɔn wε kε.”

⁶ Fini fε fiεε le tε yɔ mɛɛnε nsin si wi wumu tε tee le,

“Taa nuun wi wu fi-i mi.

Nnuun nte nchɛn fiee kε.

Ɛ la fi nuun wi ge bε mi?”

⁷ Nε kiimi yεεn beniin bε tε nuun bikoo binε bε tε be tee jε yi Nyɔ li be-εn. Nε kimi yεεn si ntse wube tε bε wu ma, nε se ni nε fiki dze yi be tε gεε shɛn li Nyɔ-ɔ.

⁸ Jiso Krai ti fikisi yε kε. Si tuu nuun mfobε, ε nεε lε si wε bɛn, ε nεε lε si gii ni nuun mfi kwi.

⁹ Kiin nε ni chinε le beniin ni be bεε bε ηwaani bentii fε bamu bε wi kii yε fε be bo be ni be firisi bɛn lu kε. Fi dzɔɔn le shɛn yisɛn tɛmi kii mfiε wu Nyɔ li bee li, yeki fε nuun ni nuun kii benchi bε kii bieε bijε. Benchi bani fii yε beniin bε biki be kε.

¹⁰ Tε kεmi baa taantaa chi muntofi, se bete muntofi bε nindi li taantaa chi muntofi chi li

kigəəne ki Nyə-ə ki laaŋkwiin kəmi ye bunga bu je fiee fi dza fe chini taantaa li kə.

¹¹ Nə ni nə kii le be ti dzeti nyán yi kikoo ki bete muntofi fe muntofi be ngəŋ me yi-i fe Kintsii ki gbəŋgi ki Wuuti nge kəe li bibifi bi beniiŋ le, be bo be yi li kitoŋ kilu-u be təŋ yi do.

¹² Jiso tē kwi tē ləkuuŋ le kito-ŋ le tsootse bibifi bi beniiŋ le be ngəŋ mee.

¹³ Bədəeni, tē bo tē bīee wu tē ləkuuŋ le kito-ŋ le tē fi tē bəŋgaashe si tē fi le.

¹⁴ Tē kii baa le la wu tē nuuŋ fe wuni tē nuuŋ tē ba le tē ni tē nuuŋ fe mfi kwi kə. Tē bichi baa limfwe nuuŋ li la wu mēeŋ bēe li.

¹⁵ Bədəeni, tē beŋ le Jiso-o jīŋ tē fe muntofi mu n'yəəŋche li Nyə-ə mfi kwi fi nuuŋ fiee fi buti li bimfimu bisəŋ fi tiiti kii bukoŋ bwee.

¹⁶ Kiin nə ni daaye mferu bīee bi dzeen məə ngache bīee binə bi nə kəmi be beniiŋ bamu kə. E nə feti le, kə e muntofi mu dzeen li Nyə-ə.

¹⁷ Nə wuki beniiŋ be nuuŋ bikoo binə, nə feti si be kəŋgisi, kīfe be bichi le fiana yinə si beniiŋ be kii le be gii naa be ku be bimfimu bi bee limfwe li Nyə-ə kii nimə chi bee. Nə feti le be se fe nimə chi bee be kinətine, be tē nuuŋ be nshiin kə. E be feti be nshiin, fiē tē fi beŋ kə.

¹⁸ Nə ləki li Nyə-ə li bee li. Tē kii nəe chēeŋ le shəŋ yisəŋ səki ye bee li fiee fimu kə, kīfe tē ti kəŋgisi le tē ni tē feti fiee fichu be nguŋu.

¹⁹ Mgbəŋgəə nləki nəe beŋ nge le nə ni nə ləki li Nyə-ə le nnuuŋ nəe ntuu mbakə ŋkari mbə le be-eŋ.

Nləkə li Nyə-ə be n'yeeshe

²⁰ Nyɔ yi mbɛɛŋgii, ɛ yi yi tɛ tuu yi buu Jiso wu Taa wusɛŋ wu nuuŋ Kɪŋkiiche Nshóŋ ki nɔŋa li kwe-e. Yi tɛ buu kɛti li bunŋa bu ŋɔŋ mɛ leh wu kimakɛ-ɛ.

²¹ Nlɛkɔɔ le yi nyɛ bɛŋ bieɛ bi dzeɛŋ bichu, le se nɛ ni nɛ feti fieɛ fichu fi yi kɔŋgisi. Nlɛkɔɔ tɛ le yi ni yi nindi fieɛ fichu li bee li kɛti li Jiso Krai, fi yi ŋiŋgi fi dzeɛŋ fɛ yi-i. Tɛ ni tɛ nyɛɛ n'yɔɔnche li Jiso Krai wuni mfi kwi ma nsɪŋ. Fi nuuŋ lɛ.

²² Bɛŋwaanɛŋ, nlɛkɔɔ le nɛ kan shɛŋ nɛ woo jɛ yi ntiifi yini. Fieɛ fi mi ntseɛ fieɛ nɛɛ fiŋkɔsi.

²³ N'wɛkɔɔ le nɛ kɛɛ le ŋwaanɛŋ wusɛŋ wu Timɔti boɔ li yih yi ncha-a. Ɛ wu buchi wu bɛ, tɛɛ wu dɛndɛ kikaɛ kimumkpaŋ tɛ bɛ tɛ ŋɛŋ bɛŋ.

²⁴ Nɛ yɛsi bɛniin bɛ nuuŋ bikoo bine bɛchu mɔɔ bɛniin bɛ nuuŋ bɛ Nyɔɔ bɛchu li mi-i. Bɛŋwaanɛŋ bɛsɛŋ bɛ Itali tuumi baa tɛ n'yɛɛshe li be-ɛŋ.

²⁵ Nyɔ doonche shɛŋ yee yi dzeɛŋ li bɛŋ bɛchu-u.

Sari

Sari: Sari (New Testament+)

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sari

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025

0b48302f-d71e-5995-a8f4-98013bf8b3d2